

Политсоветым изэхэсыгъу

Урысые политическэ партией «Единэ Россием» и Адыгэ шьолгыр къутамэ иполитсовет зичэзыу зэхэсыгъо тыгъуасэ илагъ. Ащ хэлэжыагъ АР-м и Президентэу, партием и Апшээрэ Совет хэтэу Тхакъушынэ Аслъан.

Апэрэ Иофыгъоу зытегушылагъэхэр Мыекъопэ ыкIи Тэхутэмыкъое районхэм, Адыгэкъалэ ячIыплэ зыгъэорышIэжыпIэ органхэм яхэдзынхэу бэмышIэу кIуагъэхэм зэфэхьысыжъу афэхьугъэхэр арых. Мыщ фэгъэхьыгъэу къэгущылагъ партием иполитсовет и Секретарэу Iэшэ Мухъамэд. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, хэдзынхэм зэфэхьысыжъу афэхьугъэхэм джыри зэ къагъэлъэгъуагъ непэ цIыфхэм «Единэ Россием» иполитикэ зэрэдырагъаштэрэр.

«Единэ Россием» и Адыгэ шьолгыр къутамэ зимычэзыу ия XX-рэ конференцией иIэшттым зэрэфэхьазырхэм къызэрэугъонгъэхэр нэужым тегущылагъэх. Илгъэсу тызыхэтым ишэкIогъу мазэ «Единэ Россием» ия XI-рэ Зэфэсу Санкт-Петербург шькIошттым Адыгэ шьолгыр къутамэм илIыкIохэу хэлэжыштхэр хэдзыгъэнхэр ащ къыдыхелыгът. Партием исагъыр хэтхэу Тхакъушынэ Аслъанрэ Къуекъо Эдуардрэ зэфэсым хэлэжыштых. Ахэм анэмыкIэу зикандидатурэ къагъэлъэгъогъэ Iэшэ Мухъамэдрэ муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэ районым» иадминистрацие ипашэу Евгений Ковалевымрэ политсоветым хэтхэм адырагъэштагъ.

(Тикорр.).

Миграционнэ Иофыгъохэм атегушылагъэх

ШынэгъончъэнымкIэ Советэу Адыгэ Республикэм и Президент дэжъ шызэхашагъэм зичэзыу зэхэсыгъо тыгъуасэ илагъ. Ащ илофшIэн хэлэжыагъэх АР-м и Президентэу Тхакъушынэ Аслъан, АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий Ивановыр, федеральнэ инспектор шъхьалэу Лылуужу Адам, муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэ къэлэ ыкIи район администрациехэм ипашэхэр, правэухъумэкIо органхэм, къулыкъу ыкIи ведомствэ зэфэшъхьафхэм ялIыкIохэр.

Иофыгъо шъхьалэу зытегушылагъэхэр зы — мы илгъэсым жъоныгъуакIэм и 20-м Советым зэхэсыгъоу илагъэм миграцием ыльэныкъокIэ унашъоу шаштэгъагъэхэр гъэцэкIагъэ зэрэхьугъэхэр ары. Мыщ фэгъэхьыгъэу къэгущылагъ федеральнэ миграционнэ къулыкъум икIуагъамэу республикэм шьIэм ипашэу Александр Иваниш. Ащ къызэрэхигъэшыгъэмкIэ, 2009-рэ илгъэсым чъэпыогъум и 1-м ехъулIэу IэкIыб къэралхэм къарыкIырэ цIыфхэу республикэм къыхьэхэрэм япчъагъэ, блэкIыгъэ илгъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, нахъ макIэ хьугъэ. Мэзигбгъум къыкIоцI миграционнэ учетым хагъэуцагъэр нэгырэ мини 10,5-м кIэхьагъ. НахьыбэрэмкIэ ахэр СНГ-м хэхьэрэ къэралыгъохэм къарыкIыгъэх. Джащ фэдэу, УФ-м игражданствэ зэратыгъэхэм япчъагъэ къышкIагъ.

Мыщ дэжым Тхакъушынэ Аслъан къызэрэхигъэшыгъэмкIэ, учетым хэтхэм анэ-

мыкIэу, Урысыем шыпсэунхэу фитыныгъэ зимыIэ нэгырэ пчъагъэ республикэм къехъэ. Ахэм УФ-м изаконодательствэ диштэу пхъашэу уадзекIон зэрэфэари къыIуагъ. Мы лъэныкъомкIэ миграционнэ къулыкъум, АР-м хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ Иоф зэрашIэрэм зэрымгъэразэрэ Президентым къыхигъэшыгъ. ГумэкIыгъоу къэуцухэрэр дэгъэзыжыгъэнхэм пае хэушъхьафыкIыгъэ программэ е схемэ гъэнэфагъэ ащ фэгъэзэгъэ структурэхэм къагъэхьазырынэу пшъэрэ къафишIыгъ.

— Лъэпкэ зэхэдз тшIынэу шытэп, ау миграцием ыльэныкъокIэ законыр зыукъохэрэм пшъэдэкIыжъ ядгъэхьыгъэ тшIын фае, — къыIуагъ Тхакъушынэ Аслъан.

Миграцием ыльэныкъокIэ Иофхэр нахъ зышыхьылтэхэ Красногвардейскэ ыкIи Мыекъопэ районхэм япашэхэм Иофэу ашIагъэм изэфэхьысыжъхэр нэужым къашыгъэх.

(Тикорр.).

Президентым изэлукIэгъухэр

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхакъушынэ Аслъан цIыфым ифитыныгъэхэмкIэ АР-м и Уполномоченнэу агъэнэфэгъэ Анатолий Осокиным тыгъуасэ ИофшIэгъу зэлукIэгъу дырилагъ. Ащ хэлэжыагъ АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат.

Мы мафэхэм ипшъэрэлыгъэр ыгъэцэкIэнэу езыгъэжыгъэ А.Осокиным Президентыр къыфэгущылагъ ыкIи иIэнатIэ зэрэлухьагъэр къэзыушыхьатырэ тхылыр ритыжыгъ.

— Сьд фэдэ гумэкIыгъо къэуцугъэми, цIыфым ифитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр зэкIэми апшъэу шытын фае, — къыIуагъ Тхакъушынэ Аслъан Осокиным зыкъыфигъэзэгъ. — Ар зэшIохыгъэ хуынымкIэ о лъэшэу тыкыпшэгугъы. ЦIыфхэр зыгъэгумэ-кIырэ Иофыгъохэм уналэ атегбгъэ-тыным, ахэм ягукъаохэр зэхэп-

шIыкIынхэм, ишыкIагъэ хъумэ, пытагъэ хэлъэу унашъо пшIыным джы о уафэгъэзагъ. Непэ кадрэу шыIэхэм уахэплъэнышъ, структурэм илофшIэн нахъ тэрзэу зэрэзэхэпшэн плъэкIышттым уеусэн фае. Амалэу шыIэмкIэ тэри IэпыIэгъу тыкыпфэхьыуш, тызэготэу тызэдэлэжыгъ.

Нэужым А.Осокиным рэзэныгъэ гушыIэхэмкIэ Президентым зыкъыфигъэзагъ. Пшъэрэлыгъэу пащэм къыфигъэгъуцугъэхэр ыгъэцэкIэнхэм ыкIи республикэм шIуагъэ къыфыхьыным зэрэпылгыштыр къыIуагъ. ЦIыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм пае общественнэ приемнэхэр республикэм икIалэхэм ыкIи ирайонхэм къащызIуахын гухэлъ зэрэIэри къыхигъэшыгъ.

Чъэпыогъум ыкIэхэм адэжъ кIалэу Москва шызэхашэшт кординационнэ зэхэсыгъом рес-

публикэр нахъ зыгъэгумэкIырэ Иофыгъохэр къызэрэщIэгъыштхэри А.Осокиным къыIуагъ. А лъэныкъомкIэ анахъэу уналэ зытебгъэтын фаехэр Президентым къыгъэнэфагъэх.

УФ-м и Президент иунашъо диштэу Хэгъэгу ззошхом хэлэжыгъэ ветеранхэм псэупIэхэр ягъэгъотыгъэнхэ зэрэфэем Тхакъушынэ Аслъан къышъуцугъ. МышкIэ Адыгеим къытефэрэр зэкIэ охътабэ темышIэу зэшIохыгъэ зэрэхьыштыр пытагъэ хэлъэу къыIуагъ.

***

Джащ фэдэу мы мафэм Президентыр Iукагъ АР-м ветеринариемкIэ и ГъэIорышIапIэ ипашэу агъэнэфэгъэ Владимир Бурлаковым. Ахэр Иофыгъо зэфэшъхьафхэм атегушылагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

Республикэм ипашэ анахъэу ыналэ зытыригъэтыгъэр Мыекъопэ къэлэ сымэджышым изытет епхыгъэ Иофыгъохэр ары. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икIэухъумэнкIэ иминистрэу Нэтхъо Разыстрэ клиникэм иврач шъхьалэу агъэнэфэгъэ НэмытIэкъо Муратрэ адыриIэгъэ зэлукIэгъум илгъэхан IэзапIэхэм Iээгъууцхэр зэралэкагъахьэхэрэмрэ мылыкIэу язытэтрэ атегушылагъэх.

— Республикэм ипашэхэм гухэлъэу яIэхэм ахэхъэ псауныгъэм икIэухъумэнкIэ джырэ уахътэм диштэрэ системэр Адыгеим шыгъэпсыгъэныр, — хигъэуныфыкIыгъ Тхакъушынэ Аслъан. — Мыекъопэ къэлэ сымэджышым непэ бэ сымэджэу къеуалIэрэр, арышъ, тфэлъэкIыштыр зэкIэ тшIэшт джырэ лъэхъаным диштэрэ IэпыIэгъу икIу, IэпыIэгъу тэрэз цIыфхэм аратыным пае.

Муниципальнэ образованиеу «Кошхьэблэ районым» ипашэу Тхьаркъохъо Налбый зыIокIэм, район бюджетым хахьохэмкIэ

иIахъ гъэцэкIагъэ зэрэхьурэм илофыгъохэм атегушылагъэх. АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат зэрэхигъэуныфыкIыгъэмкIэ, районым ежъ ихахьохэмкIэ планыр гъэцэкIагъэ хьурэп. Ионыгъом лэжъапкIэм итынкIэ сомэ миллиони 3 чIыфэу къатенагъ, джащ фэдэу коммунальнэ фэлофашIэхэм апае сомэ миллион 1,6-рэ чIыфэу ателъ хьугъэ.

— Республикэ бюджетым сомэ миллион 85-рэ дотациеу ыкIи бюджет чIыфэу сомэ миллиони 3 къыхагъэкIыгъ нахъ мышIэми, социальнэ пшъэрэлыгъэр зэкIэ илгъэсым ыкIэм ехъулIэу районым ыгъэцэкIэнхэмкIэ ежъ ихахьоу къыхьэхэрэр икIуштыгъ, — хигъэуныфыкIыгъ Къумпыл Мурат. — Псэуми апэу ар зыфэгъэхьыгъэр бюджетым епхыгъэу Иоф зышIэхэрэм лэжъапкIэу аратыштыр ары.

Тхакъушынэ Аслъан зэрэхигъэуныфыкIыгъэмкIэ, районым ежъ ихахьохэр нахьыбэ ышIынхэмкIэ амалышхохэр иIэх.

— ПсэупIэ унэхэр учетым хэгъэуцогъэнхэм ыкIи чIыгу Iахьхэм зэришыкIагъэм тетэу, законным диштэу яшыкIэгъэ тхыльхэр гъэпсыгъэнхэм япхыгъэ ИофшIэныр гъэлъэшыгъэн фае, — хигъэуныфыкIыгъ республикэм ипашэ. — Кризис лъэхъаным муниципалитетхэм япашэхэм аналэ зытырагъэтын фаер социальнэ пшъэрэлыгъэр гъэцэкIэгъэнхэмрэ чIыфэхэр атемылIынхэмрэ ары. Республикэм ипашэхэри мы Иофым егъэгумэкIых, арышъ, республикэ бюджетым икIэIуапIэхэм къахэдгъэкIынышъ, Кошхьэблэ районым лэжъапкIэмкIэ чIыфэу телъыр ытыжыным иамал едгъэгъотышт. Тхьаркъохъо Налбый зэлукIэгъум хэлэжыгъэхэр къызэригъэгугъагъэхэмкIэ, илгъэсуу къыхьаштыр районым ипашэхэм яIофшIэн псэуми апэу зыфитегъэпсыхьэгъэштыр социальнэ пшъэрэлыгъэр гъэцэкIэгъэнхэр ары.

Адыгэ Республикэм
и Президент ипресс-къулыкъу

ТИШЪОЛЪЫР ЩАГЪЭУНЭФЫГЪЭП

Аужырэ мээ зытлум Къыблэ федеральнэ шъолъырым ичлплэ зэфэшъафхэм ащагъэунэфыгъ «африканскэ емынэклэ» заджэхэрэ зэпахырэ узыр къохэм ялэу. Гъогогъу 12 ветеринархэм ар къызышыхагъэщыгъэр Ростов хэкум ит районхэм ащышхэр ары. Джащ фэдэу а узыр Къалмык Республикэм (зы район) ыкли Дагыстан Республикэм (зы район) ащалыгъ къохэм къаутэкълэгъу агъэунэфыгъ. Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэлорышлалэ къызэритыремклэ, мы зэпахырэ узыр Адыгеим шалыгъ къохэм ялэу къахагъэщыгъэп.

Республикэм мы узыр къырамыхъаным ыкли зычимиушъомбгъуным пае зехъэгъэн фэе Иофтхъабзэхэм зыщатэгущылэгъэхэ зэлуклэ бэмышлэу зехицэгъагъ Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэлорышлалэ. Ащ къырагъэблэгъагъэх гъэлорышлалэм епхыгъэ учреждениехэу члплэхэм ащылэхэм япащэхэр. Къалэхэм ыкли районхэм яветеринар врач шъхьалэхэм джыри аналэ тырагагъэдзагъ африканскэ емынэм ипэуужыгъэр Иофтхъабзэхэм язехъан фэгъэхыгъэу Урысые Федерацием и Правительствэ ыкли Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ ашыгъэх унашхохэр шлоклэ ямылэу гъэцэклэгъэхэ зэрэфэхэм. Джащ фэдэу къыхагъэщыгъ республикэм къолыр, къо псаухэр, былым лусхэр

къырашэхэ зыхъуклэ, ветеринарнэ законодательствэм къыдилгытэрэ шапхъэхэр амыукъонхэм лыпллэнхэр мыхэм зэряпшгъэрылгыр. Африканскэ емынэр къызышыхагъэщыгъэхэ Ростов хэкум, Къалмык ыкли Дагыстан республикэхэм къолыр е ащ хэшлыкыгъэ гъомылапхъэхэр къарашыныр зэпыгъэуэгъэн фаеу унашъо ветеринархэм къафашыгъ, нэмыклэ Иофтхъабзэхэри къагъэнфагъэх.

Адыгэ Республикэм ветеринариемклэ и Гъэлорышлалэ ипащэ илэнатлэ зыгъэцэклэрэ В. Бурлаковым къызэригорэмклэ, мы гъэлорышлалэм епхыгъэ къэралыгъо учреждениехэм дезинфекцие зэрашлын алъэклышт амалхэр, ащ фэдэ Иофшлэныр зыгъэцэклэштхэм шыгъынэу ящыклагъэр, узыр агъэунэфыгъэмэ, агъэфедэн фаеу щыт Имэ-псымэхэр арагъэбгъотыгъэх.

«Былымхэм къаузырэ узхэм апэуцужыгъэнымклэ Адыгэ республикэ станциер» зыфиорэм иштат илэ хъугъэх мы узым пэуцужыгъэным епхыгъэ Иофтхъабзэхэм афэгъэзэгъэ отряд ыкли дезинфекцие зэрашлышт техникэр. Джащ фэдэу ветеринарием ипэуужыгъэ учреждениеу районхэм ащылэхэм янахыбэм дезинфекцие зэрашлын алъэклышт техникэ аратыгъ. Республикэм ит хызмэтшлалэу къохэр зыщахъухэр яресэтрэ гъэлорышлалэм зэхигъэуцагъ. Зэклэмкли Адыгеим къохэр ащахъоу хызмэтшлалэ 12 ит, ахэм къо 3331-рэ ащалыгъ. Уна-

гъохэм — шъхьэ 15389-рэ, мэ-къумэщылэ-фермер хызмэтшлалэхэм къо 3106-рэ ял. Мы илъэсым ахэм ащыщэу къо 17680-м зэпахырэ узым пэшлуклорэ вакцинэр ахалъхъагъ.

Республикэм къохэр зыщахъурэ хызмэтшлалэ 12-у итым шыщэу 10-м «зэфэшлыгъэ» шлыклэм тетэу Иоф ашлэнэу унашъо щыл. Ащ темыхъэгъэ хызмэтшлалэитлум чъэпыогъум ыклэхэм анэс а Иофшлалэр рагъэжышт.

Былымылыр, ащ хэшлыкыгъэ гъомылапхъэхэр къалэ-клэхэрэ члплэхэм цыфхэм ащамыгъэщгъэнхэмклэ Адыгэ Республикэм хэгъэгу клонц Иофхэмклэ и Министерствэ ветеринариемклэ Гъэлорышлалэм лэпылэгъушлэу къыфэхъу. Гъэлорышлалэм ипащэ къызэрэхигъэщыремклэ, африканскэ емынэм епхыгъэу республикэм ишъолъыр карантин шыгъэуцугъэн фаеу зыхъурэм, ыпшгъэклэ зигугъу къэтшыгъэ министерствэмрэ мы гъэлорышлалэмрэ чэп-зымафэм зэпымыоу Иоф зыщашлэшт контролнэ-пропускной члплых агъэхъазырын алъэклышт. Республикэм ишъолъыр укызырихъан плъэклышт гъогухэм ахэр атетыштых ыкли къо псаухэр, къолым хэшлыкыгъэ гъомылапхъэхэр ищыклэгъэ тхылъхэр алакмыгъоу къырамыщэнхэм ахэр лыпллэштых.

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИВЕТЕРАНХЭМ Я СОВЕТ АДЫГЕИМ ШЫПСЭУХЭРЭМ АФАКІОУ КЪЫШЫГЪЭ ДЖЭПСАЛЪЭР

Дзэ-мемориальнэ компанием и Адыгэ къутамэ къырыкшоштым ыгъэгумэкълэху цыф къызэрыкдохэми лэнатлэхэм алуэхэми Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет зыкъыфагъазэ.

Дзэ-мемориальнэ компанием и Адыгэ къутамэ Иоф шызышлэрэ пчыагъэм къышагъэклэн фэдэу зэралорэм лъапсэ илэп. Адыгэ къутамэмрэ Краснодар къутамэмрэ ВМК-м изы члплэ гъэлорышлалэу зэхагъэхъажых. Илъэсигъум къыклоц ВМК-м и Адыгэ къутамэ Адыгэ Республикэм шыпсэухэрэм яфэло-фашлэхэр афэгъэцэклэгъэнымклэ опытышхо илэ хъугъэ, автомобиль парк дэгъу ил, къалэу Мыекъуапэ саугъэтхэр шызыгъэуцу зышлоигъохэм урамэу Жуковскэм тет унэу N 84-а-м, переулкэу Коммунальнэм тет унэу N 6а-м, Адыгэ Республикэм ирайонхэм ащыпсэухэрэм станицэхэу Джаджэ, Абдзахэм, Дондуковскэм, Ханскэм, селоу Натырбые, селоу Красногвардейскэм, поселкэу Инэм хъадэ фэло-фашлэхэр зыщагъэцэклэрэ пунктхэу адэтхэм зафагъэзэн алъэклышт.

Дзэклонлэхэрэ ветеранхэмрэ ямызакъоу, фэе пстэуми яфэло-фашлэхэр мыхэм афагъэцэклэ.

Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет 2009-рэ илъэсым жьонгыгуаклэм республикэм имуниципальнэ образованиехэм япащэхэм игъоу афильтэгъугъ Теклоныгъэм ия 65-рэ илъэс ехъулэу Урысые Федерацием и Президент 2007-рэ илъэсым гъэтхатэм и 3-м ышыгъэ Указэу N 270-р зытетыр агъэцэклэнэу. Клуачлэ зилэ законодательствэм диштэу федеральнэ бюджетым къыхагъэклырэ мылкъумклэ пклэ хэмылэу «Хэгъэгум иухъумаку» зыфиорэ цыф купхэм ахахъэхэрэм (Хэгъэгъу ззошхом хэлэжъагъэхэм, дзэ къулыкъум, МВД-м, хэбзэхъумэкло структурэхэм яветеранхэм, члплэ заохэм ахэлэжъагъэхэм, дзэкъулыкъушлэхэм), джащ фэдэу 1990-рэ илъэсым мэкуогъум и 12-м ыуж фэхыгъэхэм 2010-рэ илъэсым жьонгыгуаклэм и 9-м ехъулэу саугъэтхэр афагъэуцунэу ащ къыделгытэ.

ВМК-м и Адыгэ къутамэ ветеранхэм я Совет клэцакло зыфэхъугъэ Иофтхъабзэм къыдыригъэштагъ, саугъэтхэм ягъэуцунклэ заказэу зыкъызэрафагъазэхэрэм ахэлплэ ыкли цыфхэм консултацияхэр афызэхэщэ.

Адыгэ къутамэм амал къыгъотыгъ фэгъэклотэныгъэ зилэщтыгъэ цыф куп заулэхэу зидунай зыхъожыгъэхэм (Чернобыльскэ аварием зэрар зэрихыгъэхэм, Хэгъэгъу ззошхом илъэхъан тылым шылэжъагъэхэм, концлагерьхэм адэсыгъэхэм, блокадэр зыплэкълэгъэхэм) проценти 10-м щегъэжъагъэу процент 30-клэ нахъ пыутэу 2009-рэ илъэсым шэклогъум и 1-м щегъэжъагъэу саугъэтхэр афашлынэу.

Заказым изэхъэгъуцон епхыгъэ Иофгыгъохэмклэ ыкли документэу ящыклагъэхэмклэ Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Советрэ Дзэ комиссариатымрэ зафагъэзэн алъэклышт.

Псауныгъ ДИСПАНСЕРИЗАЦИЕР — АМАЛЫШУ

Лъэпкэ проектэу «Псауныгъ» зыфиорэм ипрограммэ къызэрэдилгытэу, 2006-рэ илъэсым къыщегъэжъагъэу Урысые Федерацием диспансеризациер шырагъэклоклы. Иоф зышлэхэрэм япсауныгъэ уплэкълугъэныр, цыфхэм сэкьатныгъэ ялэныр, дунаим ехыжыныхэр къызыхэклырэ уз зэфэшъафхэр нахъ пасэу къыхагъэщыгъэнхэм ар иамалышлэу хъугъэ.

2009-рэ илъэсым диспансеризацием къыхырагъэубытэрэр нахыбэ ашлэгъ. Псауныгъэм зэрар эзыхырэ Иофшлалэхэм алуэхэм, клэлэ-цыкълэу ибэхэм ыкли шылэныгъэм члплэ кын ригъэуцогъэ унагъохэм арыс сабийхэм япсауныгъэ изытет ауплэкълуныри мы илъэсым а Иофтхъабзэм къыдилгытэщтыгъ.

Псауныгъэр къэухъумэгъэным иучреждениеу диспансеризацием хэлажэхэрэм япчыагъэ ыкли цыфым ипсауныгъэ изытет нахъ куоу зэгъэшлэгъэным фэшл лъэныкъоу зэрауплэкълухэрэми ахагъэхъуагъ.

Аужырэ илъэситлур пштэмэ, Иоф зышлэрэ нэбгырэ 30768-рэ диспансеризацием къыхырагъэубытагъ. 2009-рэ илъэсым а Иофтхъабзэм Иоф зышлэрэ нэбгырэ 9739-рэ къыхырагъэубытэнэу щыт. 2009-рэ илъэсым имэзигъу клэлэцыкълэу 50341-м япсауныгъэ изытет ауплэкълугъ. Ар зэклэмкли къыхырагъэубытэн фэегъэ пчыагъэм ипроцент 55,9-рэ.

Клэлэцыкълэу ибэхэу, шылэныгъэм члплэ кын ригъэуцогъэ сабийхэу стационар учреждениехэм ачлэхэм ядиспансеризацие мы мазэм рагъэ-

жъагъ. План-графикэу зэхагъэуцагъэм тетэу клэлэцыкълэу 50-м япсауныгъэ изытет ауплэкълугъ (зэклэмкли ауплэкълунэу шытым ипроцент 13,7-рэ).

Ионыгъом и 15-м ехъулэу диспансеризациер республикэм зэрэщыкълугагъэм изэфэхысыжъхэр зыщашыгъэ зэлуклэ бэмышлэу зехицэгъагъ Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ иминистрэу Натхъо Разыет. Ащ хэлэжъагъэх республикэ ыкли муниципальнэ лэзэплэ-профилактическэ учреждениехэм яврач шъхьалэхэр. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ лэзэн ыкли профилактикэ лэплэгъумклэ иотдел ипащэу Хь. Нэмытлэкъом ащ къызэрэщылугагъэмклэ, Ионыгъом и 7-м ехъулэу Иофтхъабзэм къыхырагъэубытагъэр илъэс планэу ялэм ипроцент 33,9-рэ. Анахъ дэгъоу Иоф ашлагъэу къыхигъэщыгъэх Афыпсыпэ участкавэ сымэджэщыр, поселкэу Яблоневскэм дэт поликлиникэр, Мыекъопэ къэлэ поликлиникэхэу N 2-р ыкли N 4-р, поселкэхэу Инэм ыкли Элит адэт район сымэджэщхэр.

Иоф зэрашлагъэм уигъэрэ-зэнэу шымытэу ащ къыхигъэщыгъэх Джэджэ район сымэджэщыр, Ханскэм дэт сымэджэщыр, Мыекъопэ район сымэджэщыр, Шэуджэн район сымэджэщыр ыкли Мыекъопэ къэлэ поликлиникэу N 6-р.

Ифэшъуашэм тетэу Иофтхъабзэр зыщызэхамыщгъэ, специалистхэр икбоу зымылэгъэ, тэрэзэу диспансеризациер зыщырамыгъэклоклыгъэ районхэр, лэзэплэ-профилакти-

ческэ учреждениехэр зэлуклэм къызэрэщыхагъэщыгъэхэм имызакъоу, цыфхэм Иофшлэн язгытхэрэм (работодательхэм) ащышхэри пэрыоху зэрэхуштыгъэхэри ащ къыша-луагъ. Джащ фэдэ зэгурымы-Ионыгъэ азыфагу къыхагъэ Джэджэ район сымэджэщымырэ производствэм ипащэу диспансеризациер аклуным пае зилофшлэхэр къэзымытлупщыгъэмрэ. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ а хъугъэ-шлагъэм фэгъэхыгъэу тхылъ афигъэхыгъ мэку-мэщымклэ Министерствэм ыкли Иофшлэнымклэ Къэралыгъо инспекцием.

Зэлуклэм иклэхым, Иофтхъабзэр республикэм зэрэщызэхъагъэм шыклагъэу фэхъугъэхэм ядэгъэзыжынын амалхэр, ащ имэхъанэу цыфхэм агурыгъэлогъэн зэрэфаер къызыхегъэщыхэм ыуж, министрэм къыхигъэхъожыгъэ лъэпкэ проектэу «Псауныгъ» зыфиорэр къэралыгъо политикэм изы лахъэу зэрэщытыр ыкли медицинэм илофшлэхэм ямызакъоу, муниципальнэ образованиехэм, учреждениехэм ыкли предприятиехэм япащэхэри диспансеризацием изэхэщэн чанэу къыхэлэжъэхэхэ зэрэфаер. Джащ фэдэу цыфхэм Иоф адэшлэгъэным, санитарнэ-просветительскэ Иофшлэным ямэхъанэ министрэм джыри зэ пстэуми агу къыгъэкълэжыгъ.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ ипресс-кълулыкъу

Иофшлэныр ТХЪАМАФЭ КЪЭС КЪЫЩЭКІЭ

Политикэ гъэплэхъун гухэль имылэу ыкли зытетым тетэу къылуагъэми къэшлэгъуае, ауми Урысые Федерацием финанс-хэмклэ иминистрэу Алексей Кудриным телевидением ижурналист иупчлэхэм джэуап къаритыжъэ джырэблагъэ зэрэхигъэунэфы-кълэгъэмклэ, Урысыем иэкономикэ зыкыллэтыжъэу ыублагъ. Илъэсым ыклэхэм аджэ экономикэм ихэбхонгыгъэхэр нахъ зэхэтшлэнхэ тлэкълышт. Пшлэхэнлэ Иофыр ащ тетынкли. Ащ фэдэ еплыкълэм члплэм тыщыдихъыхын езыгъэ-плэкълыхэрэм ащыщ Адыгэ Республикэм цыфхэм Иофшлэн къафэгъотыгъэнымклэ икълулыкъу и Гъэлорышлалэ тхъамэфэ телыгъэ мониторингэу зехищэрэм къыгъэлэгъырэ пчыагъэхэри.

Гъэзетеджэхэм гу лъатагъэмэ, мы темэм ехыылэгъэ къэбар клэлэу къыхэтгытхыхэрэм ащылгъэфедэрэ пчыагъэхэм мээ зау-лэклэ узэклэлэбжымэ къахэфгъагъ Иоф зышлэн зыплэкълыштэу тиреспубликэ исхэм ащыщэу лэзэаплэ зымылэхэм япчыагъэ лъэаплэу илэр проценти 4-м зэрехъугъэр. А лъэаплэр къызэтынэ-кълэгу, къыклэлэыклогъэ палъэм процент пчыагъэм ренэу тлэкълу-тлэкълэу къышыкълэшт. Аужырэ тхъамэфитлум къэбар клэлэхэу а къулыкълум къытлыгъэлэсыгъэхэр зэтэгъапшэхэщ, безработицэм лъэаплэу илэр чъэпыогъум и 10-м ехъулэу проценти 3,2-рэ хъуштыгъэмэ, къыклэлэыклогъэ тхъамэфэм зы пшланэкклэ нахъ маклэ хъугъэ. Джащ фэдэу Иофшлэн зымылэкклэ алгытэхэи, пособие зэрэтыхэу чэзылм хагъэуцагъэхэм япчыагъэ 6504-рэ хъуштыгъэмэ, чъэпыогъум и 21-м ехъулэу 6196-м нэсуу къелыхыгъ. Шыпкы, ыпэрэ тхъамэфэм Иофшлалэхэм къалуга-кълэгыгъэхэу къагъэлэгъогъагъэхэр нэбгыри 4 нахъ мыхъуштыгъэхэмэ, къыклэлэыклогъэ тхъама-

фэм, чъэпыогъум и 21-м ехъулэу, ахэм япчыагъэ 12-м нэсыгъ.

Зы лъэныкъо джыри хэдгъэу-нэфыкълэ тшлоигъу. Зигугъу къэтшырэ мониторингыр зырагъэжъагъэм къыщыублагъэу Иофшлалэр зэрэзэфашыжыкырем е лутхэр нахъ маклэ зэрашыштыхэм ехыылэгъэ унашъо зышлэрэ предприятиехэм, организациехэм ренэу ахахъоштыгъ ыкли блэкылгъэ тхъамафэм ахэм япчыагъэ 175-м нэсыгъагъ, къыклэлэыклогъэ мэфидлымы зэмыхъоклэу къэнэжыгъ. Гухэкклэ нахъ мышлэми, аужырэ пчыагъэу дгъэфедагъэм республикэм иэкономикэ зыкыллэтыжъэу фежъагъэу къыпщигъэхъурэп. Сыда плэмэ гурылогъуаеп зилофшлэн дэгъоу клэклырэ, зипродукцие дэгъоу луклырэ, цыфхэр зифэло-фашлэхэм къаклэупчлэрэ предприятиер сыдигъоклы нахыбэу къызэришлыштым ыкли нахыбэу фэдэ къызэрихыжыкыштым зэрэфбанэрэр. А еплыкълэм ишыхат Иофшлэгъу пэлэз имыкълэу лэжыаклэм зэрэтэхъаштыхэм, къызэрэуцущтыхэм, лэжыаклэу хэмылэу ялофшлэхэр отпуск зэрагъэклоштыхэм ехыылэгъэ унашъо зышлэхэрэр ренэу пащэхэм зэрэхэтхэр. Зигугъу къэтшырэ къулыкълум и Гъэлорышлалэ ащ ехыылэгъэ къэбар аужырэ тхъамафэм къылызыгъэлэсыгъэхэм ахэтых Красногвардейскэ районым ит Иофшлэпши. Ахэм ашыштых ЗАО-у «Содружество» зыфиорэр, ЖКХ-мклэ муниципальнэ предприятиеу «Красногвардейскэр», ООО-у «Планета» зыфиорэр.

Тыхэмыукъорэмэ, мы Иофым джыри зы нэшанэ хэлэ. Экономикэ-финанс кризисыр лэпэщэкклэ ашлызэ, унэе предприятиехэм ахэтых ямышыкълэгъэжъэу алгытэрэ Иофшлэхэр лугъэкылгъэнхэм пыхъэхэрэр. Сыдуу шытми, непэ ехъулэу джары тиреспубликэ Иофшлэныр зэрэщызэхъагъэр.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Ветеранхэм ящылакI

ЮФЭУ ЗЫПЫЛЪХЭМ ЗЭФИЩЭГЪАГЪЭХ

«Сигуапэу музейм иэкспозициехэм нэIуасэ зафэсшIыгъ. Пачыыхагъу зэманымрэ непэрэ шылакIэмрэ зэбгъапшэхэм, адыгэ лъэпкъым ипсэукIэ зэрэзблэхъугъэр слъэгъугъэ. НыбжыкIэхэр мыщ фэдэ музейхэм нахыбэрэ къэпщэнхэ фае. Нахыжъхэм ящылакIэ зэрэкыныгъэр кызагурылукIэ, ежъхэм япсэукIэ нахэ зэрагъэдэгъуштым ригъэгупшысэштых, шылэкIакIэм фэбэнэштых. Джащ фэдэу, ежъхэм ядунэететкIэ, япсэукIэ фэбэнагъэхэм шъхьэкIафэ афашIынымкIэ музейм иэкспонатхэм яшIуагъэ къэкIошт» — джащ фэдэ гушIуагъэр къуаджэу Хьакурынхьаблэ Советхэм яа I-рэ Зэфэс имузеу дэтым чIэлъ тхылъэу хьакIэхэр зыдатхэхэрэм кыдыгъэнагъэ УФ-м иветеранхэм я Совет итхьаматэу Дмитрий Карабановым. Хэт шыца ар, сьдэуштэу адыгэ къуаджэм къэкIонэу хъугъа?

Джэуапхэр дэгъоу зышIэрэ Ацумышъ Кушыку, ар Шэуджэн районымкIэ заом ыкIи ЮфшIэным яветеранхэм я Совет итхьамат, къэбарыр къытфIотатгъ:

— Д. И. Карабановым илъэс 20-м ехъурэ УФ-м иветеранхэм я Совет итхьаматэ игуадзэу Юф шылагъ, аужы-

рэ илъэсхэм ащ пэщэныгъэ дызэрехъэ. Кабинет ЮфшIлэп. Гумызагъ, бэ кыкIухьэрэр. Пшъэрылъ шъхьаIу зыфилъэгъужьырэр хэгъэгум ыпашъхъэ гъэхьагъэхэр шызиIэхэу, заом ыкIи ЮфшIэным псэе-мыблэжъу апэIуыгъэхэу, непэрэ мафэм икIоу социальнэ Юфхэр зыфамыгъэцкIэрэ ветеранхэм ящылакIэ ежъ ышъхьэкIэ зэригъэшIэнышъ, IэпыIэгъу афэхъуныр ары.

ИкIыгъэ илъэсым тигъунэгъу Краснодар краим иветеранхэм я Совет игъэкIотыгъэ пленумэу илагъэм ар хэлэжъгъагъ, тэри, Адыгеим илIыкIохэм, ащ тырагъэблэгъагъ. ТызгъэгумэкIырэ, тфы-зэшIомыхырэ Юфыгъохэр зэрэтиIэхэр Карабановым ащ щетIогъагъ ыкIи къедгъэблэгъэгъагъ. Шэуджэн районым къэмысызэ, адыгэмэ япсэупIэхэр кы-зэпичыгъэх. ШъхьэкIафэгъэ фэтшIызэ районым игъунапкъэ дэжъ тэри тыщыпэгъокIыгъ. Чыплэмэ ащыпсэурэ ветеранхэм, ныбжыкIэхэм ар район администрацием иактовэ зал щалудгъэкIагъ. Районым икIэбар ащ иадминистрацие ипашэу Хъуажэ Налбый щигъэгъозагъ.

Сэри зэIукIэм сыкышыгушылагъ. Заом ыкIи ЮфшIэным яветеранхэм щысэ атепхынэу зэрэщытхэр кыхэзгъэщыгъ. Тиколхозхэм ягъэхьагъэхэм якIэбар Москва нэсыщтыгъ, районым шIухьафтын лъапIэхэр кыфашIыщтыгъ, чыгулжыным икультурэ инэу зыкызырэрагъэлэтыгъэм пае Краснодар краим ипашэхэм районым егъэджэн-кэргъэлэгъонхэр шызэхашттыгъэх. Илъэсыбэрэ Украинэмрэ Адыгеимрэ азыфагу илIыгъэ ныбджэгъуныгъэр зыфэдагъэр хьакIэм кыфэтIотатгъ. Анахъэу хьакурынхьаблэхэмрэ украинэ селоу Дьяковорэ ячIыгулжъхэр зэрэзэныкIоуштыгъэхэр, ялэжыгъэхэр зэрэзэдыIуахыжыщты-

гъэхэр, дахэу, фэбагъэ хэлъэу зэрэзэфыщтыгъэхэр Д. Карабановым шIогъэшIэгъоныгъэх.

ЗэкIэмэ анахъэ тызгъэгумэкIыштыгъэр ветеранхэм ящыкIэгъэ Iээгъу уцхэр икIоу зэрамыгъотыхэрэмрэ заом хэлэжъагъэхэм пкIэ хэмылэу транспорт къаратынэу къагъэгугъэгъагъэхэм, ар икIоу гъэцкIагъэ зэрэмыхъугъэмрэ.

КъэкIорэ илъэсым Москва ветеранхэм я Зэфэс шыкIошт. Ащ къыщаIэтышт Юфыгъохэу ветеранхэр зыгъэгумэкIыхэрэм зигугъу тшIыгъэхэри ахагъахъэхэ тшIоигъу. ТэшIэ тэ тимызакоу, нэмыкI чыплэхэм а Юфыгъохэр зэшIохыгъэ хъуштхэмэ ветеранхэр кызырэщакIэупчIэхэрэр.

Карабановыр зэIукIэгъум игуапэу кышыгушылагъ. Темыр Кавказым гупсэфыгъо зэримылым кыхэкIэу ныбжыкIэхэм япIуныгъэ икIоу нахыжъхэм, анахъэу ветеранхэм, анаIэ тырагъэтымэ, яшIуагъэ къагъакIомэ зэрэшIоигъор ыкIи аужырэхэм ящыIэкIэ-псэукIэ зыфэдэр зэригъэшIэнэу нахыбэрэ тишъолъыр кызырэкIорэр кыIуагъ. СССР-м и Лыхъужъу Андырхъое Хъусенэ игугъу бэрэ зэхихыгъэу зэрэщытыри кыхихыгъэщыгъ. Нэужым ар Андырхъуае имемориальнэ музей зэтэшэм шъхьэхыгъэу кытиIуагъ Урысыешхом лыхъужыкIэ зэриIэр, ау ахэм зэкIэми Хъусенэ фашIырэ шъхьэкIафэгъэм фэдэ зэрафамышIырэр. Игопагъ ыкIи ыгъэгъушIуагъ районым икIэлэ пIугъэ лытэныгъэу ыкIи шIэжъэу фыряIэр зэрэмыкIуасэрэр.

ЮфшIэным иветеранхэу зиЮфшIагъэ медальхэмкIэ ыкIи орденхэмкIэ хагъэунэфыкIыгъэхэм ацIэхэри зэригъэшIагъэх, зэрэ Адыгеу ыкIи Краснодар краим ащызэлъашIэштыгъэ механизаторэу Мэрэ-тыкIэ Аслъан иунэ, ежыр щымы-

Iэжымы, тшэгъагъэ, ишъхьэгъусэ, иунагъо аIудгъэкIагъ. Андырхъое Хъусенэ имузей рэзэныгъэ гупшысэхэр зыхэлъ тхыгъэ Д. Карабановым кы-чIыгъэнагъ.

Нэужым зэрэтшIагъэу, зегъэзжыым ыуж Дмитрий Ивановичым чыплэбэмэ тигугъу ащишIыгъ, Iогъэ кыодыеу щымытэу, Адыгеим и Шэуджэн район цыкIу патриотическэ Iуныгъэм, цIыфыгъэм, шIэжыым алъэныкIохэмкIэ шIагъэхэр зэриIэхэр цыфмэ ариIуагъ.

Тэри тигуапэ тигугъу зэрашIыгъэр. Ащ нахъ тигопэжъэу хъушт тиветеранхэм хабзэр IэпыIэгъу кызырафэхъурэм хахъомэ. Ахэм якъарыукIэ къалэжыгъэ яжышъхъэ гупсэфэу, шыкIагъэ ямыIу рахыныр. НахышIум тышыгуштыгъ.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Сурэтхэм арытхэр: **Д. И. Карабановыр Шэуджэн районым зэрэщылагъэр.**

Сурэтхэр тезыхыгъэр А. Сенин.

ИСЭНЭХЪАТ ФЭШЪЫПКЪ

Сэнэхъатэу кыыхахыштым цыфхэр гъогу зэфшъхьафхэмкIэ екIух. Зы купымэ зэрэплэжъэштхэ сэнэхъатыр яцIыкIугъом кыыхахы, ащ кIэнэцыхэу ыкIи фаблэхэу, ар алэ кызырэрагъэхьащтым кIэгъушIух, тхылъыбэмэ яджэх, упчIэжъэгъухэр ашIых. Ащ тетэу кыыхахыгъэ сэнэхъатыр якIасэу, ащ фэшъыпкъэхэу яЮфшIэнхэр зэхашэх.

ГухэкI нахъ мышIэми, нэмыкIэу зекIохэрэри мэхъух, ахэр куоу сэнэхъатэу алэ кырагъэхьащтым егупшысэхэрэп, зыкIи ыгъэгумэкIыхэрэп. ЕджапIэр къаухы пэтызэ уяупчIыгъэкIи зыдагъэзэщтыр къалонэу ашIэрэп. Сыдми, ны-тыхэм еджапIэ горэм чIагъахъэ, ау сэнэхъат ыгъотыгъэми, ащ рылэжъэнэу хъурэп. Ащ тетэу зыкIэхъурэр нафэ: шIу ыльэгъурэп исэнэхъат, ащ рылэжъэнэу шIэныгъэ икIу илэп.

Сыда шIэгъэн, сыд фэдэ амала ныбжыкIэхэр зэусэн фаехэр? ШIыкIэу, амалэу шыIэр бэкIай, ахэр агъэфедэнхэ фае сэнэхъат зэыгъэгъоты зышIоигъохэм. КIэкIэу къэпIон хъумэ, уемыгупшысэу, Юф зыдэмышIэжъэу, кIэлэегъаджэхэр ыкIи ны-тыхэр

кызыIэпымыгъалэхэу, сэнэхъатэгъу узфэхъуштхэр упчIэжъэгъу умышIыхэу сэнэхъат кыхэпхынэу уфэжъэ хъуштэп.

НэIуасэ сызфэхъугъэ бэзлъыфыгъэр хэмыукъоу, ыгу зыфэщэгъэ сэнэхъатым зыфигъэхъазырызэ, игъогу дэмышхэу, игухэлъ зэблимышхэу, егугъузэ еджагъ. ИцIыкIугъом кыищегъэжъагъэу врач сэнэхъатыр кыыхихыгъагъ, ар ылэ кыригъэхьагъ ыкIи кIэгъожъэу уахътэ къекIугъэп.

— Шъхьащэ афэсшIыштыгъ халат фыжъ зыщыгъ цыфхэм, ахэм лытэныгъэшхо афысилагъ, сицIыкIугъом кышыкIэдзагъэу сакIырыплъыштыгъ, — еIо ХьакIэко Нэфсэт Рэмэзанэ ыпхъум. — Сянэсэтэхэр ренэу сиупчIэжъэгъугъэх, ежъхэм ар гуапэ ащыхъуштыгъ, ренэу анаIэ кыстетыгъ. Врачхэм сакIырыплъыштыгъ, гушIыгъу сафэхъуштыгъ.

Сэ сишIошIыкIэ, врачым гупытэ илэн фае. Арэу кызырэсшIошIырэм лъапсэ иI: сымаджэхэм мастэкIэ Iээгъу уц ахэплъхьаныр IэшIэхэп, ар зэкIэми ашIэн алъэкIыштэп. ГушIыгъэм пае, сабий цыкIум мастэ хэпIуныр IэшIэхына? Сэ сшIэхэрэ зэшIыпхъуитIур ны-тыхэм ерышэ ЮфкIэ медуци-

лищым чIагъахъэхэи къарагъэухыгъагъ, къиныби атыралэгъуагъ. Зы мэфэ закъуи тIумэ язи Юф шылагъэп а сэнэхъатымкIэ. Джащ фэдэхэр мызэу, мытIоу мэхъух.

ЕджапIэм ыуж Нэфсэт Краснодар дэт медуцилищым чIэхъэ, диплом плъыжыкIэ кыухы. Нэужым Кубанскэ медицинэ институтым IээнымкIэ ифакультет чIэхъэ, исэнэхъаткIэ мы институт дэдэм интерна-турэр щекIу. Краснодар дэт ЗИП-м исымэджэщ кардиологиэмкIэ иотделение ЮфшIэныр шырегъажэ.

Шэн дэгъубэу Нэфсэт хэлмэ ащыщ ымышIэрэм кIэупчIэныр ыкIи зэригъэшIэныр. ИЮфшIэгъухэм ымышIэрэмкIэ яупчIыжы, тхылъыбэмэ яджэ, иупчIэхэм яджэуапхэр къегъотых. Ежыр пIомэ, цыфышIу дэд, упчIэ горэ зилэу кытефэрэм джэуап фэхъу. ЫгукIэ зэрэхьалэпыр кыыхэщы, сымаджэмэ афэсакы, гъэшIуабзэкIэ адэгъушIэ.

Поселкэу Яблоновскэм сымэджэщ кызыщызэIуахым ащ къегъэгъэжы, кIоцI узхэмкIэ Iазэу еублэ. Илъэс 20-кIэ узэкIэлэбжыымэ, амал щымыIэхэм къахэкIыкIэ, Яблоновскэ сымэджэщыр зэфашIыжы-

гагъ. Яблоновскэ поликлиникэм мафэрэ чIэлъыхэу зыщяIээхэрэ отделеением врач-эндокринологэу Нэфсэт шылажъэу еублэ.

— Поселкэм сымэджэщ ищыкIагъ шIокI имыIэу, — еIо Нэфсэт, — медаппаратурэр тIл, кIоцI органхэм яуплэжIуныкIэ УЗИ-р тэгъэфедэ. Нахъ игъэ-кIотыгъэу лазеротерапиер дгъэ-федэн тлээкIышт, улагъэхэр, машIом ыстыгъэ чыплэхэр, улэгъэ тыркыохэр, пщыгъэхэр дгъэхъужыныхэр тиамалхэм къахышIт. Мэфэ IэзапIэм Юфы-гуабэхэр зэшIомыхыгъэхэмэ мыхъунэу илэх. Ахэм ахъащэ атефэшт, ау цыфхэм апае а Юфыгъохэр тIэкIу-тIэкIуэ зэшIохыгъэнхэ фае. Апэрэр ыкIи анахъ мэхъанэ зилэр Iээгъу уцхэр зэримыкыухэрэр ары. Iээгъу уцхэр апте-кэу N 327-м кычIахы, ау ахэм уасэу ялэхэр сымаджэхэм афэукIочIыхэрэп, лъэшэу лъапIэх. ЕтIани дэир Iээгъу уцхэр щымыIэхэу, зэпыухэу кызырэхэкIырэр ары.

Нэфсэт зылут Яблоновскэ поликлиникэр илъэс 16 хъугъэ зыми емышыгъэу ежъ-ежы-рэу зылажыэрэр. IээпIэ учре-ждением бухгалтерхэр, экономистхэр, кадрэхэм яотдел илэх. Поликлиникэр «шъхьафит» зэрэхъугъэр зы лъэныкIомкIэ дэгъоу плытэ хъушт: зыкIи кыиомыупчIыжъэхэу, зэдэштэ-

ныгъэ гори хэмытэу ыпшъэкIэ кыкIырэ унашъохэр бгъэцкIэнхэм фэдэ кыыхьэрэп, уч-реждениер тхьамэтэшхохэм «яжъау» кычIэкIыгъ, Юфэу илэхэр ежъ-ежыэрэу егъэцкIэ, Iэпэо-лъэпао зи кыфэхъурэп. Поликлиникэр зыми емышыгъэу зэрэхъугъэр ятIонэрэ лъэныкIомкIэ дэи: ыпшъэкIэ кыкIуэ зи IэпыIэгъу щылэп. Ащ кыыхэкIыкIэ, врачхэм игъоу зэралытагъэм тетэу, сымаджэхэм ежъхэм яахъ-щкIэ Iээгъу уцхэр ащэфых. Мыщ дэжыым упчIэ къэуцу: сымаджэхэм тыдэ кыира-хыштха, хэт кышъащэфыштха Iээгъу уцхэр?

— Аптекэмэ къачIэхэрэ уцхэр икIухэрэп, ащ кыыхэкIыкIэ, бэдзэрхэм ащыщэ-фэнхэу, щэфын-щэжыным хэт цыфхэм зарагъэгъэнын фаеу мэхъу, — еIо Нэфсэт. — Ащыгъум ахъышхо а уцхэм алъытыгъэн фае, ащ кIуачIэ фэмышхурэр нахыб.

Узхэр кызыгъаохэрэм апае тучанхэм чыплэ гъэнэфагъэхэр ялэнхэу шытыми, тучан горэми ащ фэдэ илэп. Мы Юфыгъохэу кэтэджыгъэхэр IэшIэхэу зэшIохыгъэ хъунхэу щытэп, зэилыгъокIи уукIо-чIынхэ плъэкIыштыгъ, ау сымаджэхэм афэгумэкIыгъэ-ныр мэхъанэшхо зилэ Юфэу щыт.

ХЪУШТ Щэбан.

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъоу N 443-р зытетэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ икъэралыгъо къулыкъушIэхэм якъулыкъу пшъэрылхэр зэрагъэцакIэхэрэм фэгъэхьыгъэ Положениемрэ ащ лъыплъэшт комиссием хэтыштхэмрэ ухэсыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ» зыфилоу 2009-рэ илъэсым бэдзэогъум и 2-м аштагъэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехьылагъ

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ кадрэхэмкIэ зэхъокIыныгъэхэр зэрэфхъугъэхэм елыбтыгъэу **унашъо сэшIы:**

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъоу N 443-р зытетэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ икъэралыгъо къулыкъушIэхэм якъулыкъу пшъэрылхэр зэрагъэцакIэхэрэм фэгъэхьыгъэ» зыфилоу 2009-рэ илъэсым бэдзэогъум и 2-м аштагъэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехьылагъ

хэр зэрагъэцакIэхэрэм фэгъэхьыгъэ Положениемрэ ащ лъыплъэшт комиссием хэтыштхэмрэ ухэсыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ» зыфилоу 2009-рэ илъэсым бэдзэогъум и 2-м аштагъэм игуадзэу N 2-м зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм.

2. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкорэм иуплъэкIун Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ

иминистрэ иапэрэ гуадзэу Г. Н. Савенковар фэгъэзэгъэнэу.

Министрэу НАТХЪО Разыет
къ. Мыекъяупэ,
Ионыгъом и 7, 2009-рэ
илъэс
N 693

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъоу N 693-р зытетэу 2009-рэ илъэсым Ионыгъом и 7-м аштагъэм игуадзэу N 2-р

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ икъэралыгъо къулыкъушIэхэм якъулыкъу пшъэрылхэр зэрагъэцакIэхэрэм ыкIи зэмызэгъыныгъэхэу къахэтаджэхэрэм язэшIохын лъыплъэшт комиссием хэтыштхэр

Г. Н. Савенковар — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иминистрэ иапэрэ гуадз, комиссием итхъамат;

Р. М. Шэуджэныр — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ кадрэ IофхэмкIэ ыкIи правовой IофыгъохэмкIэ иотдел испециалист-эксперт шъхьаI, комиссием исекретарь;

С. А. Асэкълэр — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ Iэзэгъу уцхэр алэкIэгъэхьэгъэнхэмкIэ иотдел испециалист шъхьаI;

Къ. Ю. Мамгъэтыр — Кубанскэ къэралыгъо медицинэ университетым и Адыгэ къутамэ псауныгъэм икъэухъумэнкIэ икафедрэ ипаш (зэрэзэзэгъыхэрэм тетэу);

Л. А. Усачевар — псауныгъэм икъэухъумэн IофышIэхэм япрофсоюз и Адыгэ республикэ организацие итхъамат (зэрэзэзэгъыхэрэм тетэу);

Т. Г. Полянскаяр — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ Iэзэгъу уцхэр алэкIэгъэхьэгъэнхэмкIэ иотдел ипаш.

Хабзэм ифедеральнэ органхэмкIэ ыкIи Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрације хэгъэгъу IоцI политикэу зэрихъэрэмкIэ гъэIорышIапIэм кадрэ политикэмкIэ ыкIи къэралыгъо къулыкъумкIэ иотдел иконсультант (зэрэзэзэгъыхэрэм тетэу).

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ кадрэхэмкIэ ыкIи правовой лъэныкъомкIэ иотдел ипашэу
Р. М. ШЭУДЖЭН

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъоу N 388-р зытетэу «Илъэсым иврач анахь дэгъу» зыфиIорэ зэнэкъокъур зэхэцэгъэным фэгъэхьыгъэ» зыфилоу 2009-рэ илъэсым жьоныгъуакIэм и 18-м аштагъэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехьылагъ

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъоу N 388-р зытетэу «Илъэсым иврач анахь дэгъу» зыфиIорэ зэнэкъокъур зэхэцэгъэным фэгъэхьыгъэ» зыфилоу 2009-рэ илъэсым жьоныгъуакIэм и 18-м аштагъэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм пае ыкIи кадрэхэм ащыцхэр зэрэзэблахъугъэхэм елыбтыгъэу **унашъо сэшIы:**

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъоу N 388-р зытетэу «Илъэсым иврач анахь дэгъу» зыфиIорэ зэнэкъокъур зэхэцэгъэным фэгъэхьыгъэ» зыфилоу 2009-рэ илъэсым жьоныгъуакIэм и 18-м аштагъэм игуадзэу N 2-м мыщ фэдэ зэхъокIыныгъэ фэшIыгъэнэу;

«Кандидатхэм япчъагъэ зэфэдиз шIыгъэным пае муниципальнэ ыкIи республикэ учреждениехэм квотэ афагъэуцу. Зэнэкъокъу «Илъэсым иврач анахь дэгъу» зыфиIорэм хэлэжьэнхэм пае нэбгырэ пчъагъэр 19-м шIокIынэу шытэп».

2. Мы зэнэкъокъум хэлэжьэшт IэзэпIэ-профилактикэ учреждениехэм къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ республикэ наркологическэ диспансеры» зыфиIорэри ахэгъэхьэгъэнэу.

3. Комиссиеу зэхашагъэм хэтыштхэм мыщ фэдэ зэхъокIыныгъэ афэшIыгъэнэу:

Р. Хь. Натхъор — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иминистр, комиссием итхъамат;

Н. С. Чэужыр — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иминистрэ игуадз, комиссием итхъаматэ игуадз;

Р. М. Шэуджэныр — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ кадрэ IофхэмкIэ ыкIи правовой IофыгъохэмкIэ иотдел ипаш, комиссием исекретарь.

Комиссием хэтхэр:

А. К. Арутюновыр — Кубанскэ къэралыгъо медицинэ университетым и Адыгэ къутамэ идиректор (зэрэзэзэгъыхэрэм тетэу);

Т. М. Петровар — муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъяупэ» иадминистрације социальнэ политикэмкIэ, псауныгъэм икъэухъумэнкIэ ыкIи социальнэ программэхэмкIэ икомитет итхъамат (зэрэзэзэгъыхэрэм тетэу);

Т. Г. Полянскаяр — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ Iэзэгъу уцхэр алэкIэгъэхьэгъэнхэмкIэ иотдел ипаш;

В. П. Парваткиныр — муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъяупэ» иадминистрације псауныгъэм

икъэухъумэнкIэ ыкIи социальнэ программэхэмкIэ и ГъэIорышIапIэ ипаш (зэрэзэзэгъыхэрэм тетэу);

Л. А. Усачевар — псауныгъэм икъэухъумэн IофышIэхэм япрофсоюз и Адыгэ республикэ организацие итхъамат (зэрэзэзэгъыхэрэм тетэу);

Къ. Дз. Хъуадэр — шIокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ Адыгэ республикэ фондым игъэцэкIэкIо директор игуадз (зэрэзэзэгъыхэрэм тетэу);

М. Хь. ХъутIыжыыр — Адыгэ республикэ клиническэ цэ IэзапIэм иврач шъхьаI;

Хь. А. НэмытIэкъор — АР-м псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ цIыфхэм Iэзэн-профилактикэ Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ иотдел ипаш;

Д. М. Шышъхьэр — жъэгъэузым зыщелэзэхэрэ Адыгэ республикэ диспансерым иврач-отоларинголог;

А. М. Шымыгъэхур — псауныгъэм икъэухъумэнкIэ ыкIи социальнэ хэбьоньгъэмкIэ федеральнэ къулыкъум и ГъэIорышIапIэу Адыгэ Республикэм шыIэм ипаш (зэрэзэзэгъыхэрэм тетэу).

Министрэу НАТХЪО Разыет
къ. Мыекъяупэ,
Ионыгъом и 9,
2009-рэ илъэс
N 694

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэбьоньгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Социальнэ мэхьанэ зиIэ Натырбые специализированнэ унэу цIыфхэр зычIэсхэр» зыфиIорэм щыпсэухэрэм коммунальнэ фэIо-фашIэхэм атефэрэр зэратыштым ехьылагъ

Урысые Федерацием унэхэмкIэ и Кодекс ия 2-рэ статъя, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Социальнэ мэхьанэ зиIэ Натырбые специализированнэ унэу цIыфхэр зычIэсхэм» ехьылIэгъэ Положением ия 2.5-рэ, 5.3-рэ, 6.13-рэ пунктхэм атегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Социальнэ мэхьанэ зиIэ Натырбые специализированнэ унэу цIыфхэр зычIэсхэр» зыфиIорэм щыпсэухэрэм коммунальнэ фэIо-фашIэхэр зэратыхэрэр нахьышIоу зэхэцэгъэным пае **унашъо сэшIы:**

1. Мы къыкIэлъыкIохэрэр ухэсыгъэнхэу:

1). Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу

«Социальнэ мэхьанэ зиIэ Натырбые специализированнэ унэу цIыфхэр зычIэсхэр» зыфиIорэм щыпсэухэрэм коммунальнэ фэIо-фашIэхэм атефэрэр зэратышт шIыкIэр гуадзэу N 1-м диштэу;

2). Электрэнергием тефэрэм итынкIэ квитанцием иформэ гуадзэу N 2-м диштэу;

3). Газым тефэрэм итынкIэ квитанцием иформэ гуадзэу N 3-м диштэу.

2. ЭкономикэмкIэ ыкIи финансхэмкIэ отделым (А. В. Кузменкэм), социальнэ фэIо-фашIэхэм ягъэцэкIэнкIэ учреждениехэм афэгъэзэгъэ отделым (С. А. Пэнэшъу) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу

«Социальнэ мэхьанэ зиIэ Натырбые специализированнэ унэу цIыфхэр зычIэсхэр» зыфиIорэм щыпсэухэрэм коммунальнэ фэIо-фашIэхэм атефэрэр зэратыштым епхыгъэ зэхэцэн IофшIэныр агъэцэкIэнэу.

3. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкорэр иуплъэкIунэу иминистрэм иапэрэ гуадзэу А. А. ЛъэпцIэрыкъор фэгъэзэгъэнэу.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
къ. Мыекъяупэ,
Ионыгъом и 22-рэ,
2009-рэ илъэс
N 199

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэбьоньгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэбьоньгъэмрэкIэ и Министерствэ иведомственнэ наградэхэр сабыибэ зиIэ ныхэм афэгъэшъошэгъэнхэмкIэ квотэхэм ягъэнэфэн ехьылагъ

Щытхъу тамыгъэу «Материнская слава» ыкIи Щытхъу дипломэу «За заслуги в воспитании детей» зыфиIохэрэм яхьылIэгъэ Положениеу Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэбьоньгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъоу N 183-р зытетэу «Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэбьоньгъэмрэкIэ и Министерствэ иведомственнэ наградэхэм яхьылагъ» зыфиIоу 2009-рэ илъэсым Ионыгъом и 2-м аштагъэмкIэ ухэсыгъэ хъугъэм ия 1.7-рэ пункт гъэцэкIагъэ хъуным пае **унашъо сэшIы:**

1. Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэбьоньгъэмрэкIэ и Министерствэ иведомственнэ наградэхэр сабыибэ зиIэ ныхэм афэгъэшъошэгъэнхэмкIэ 2009-рэ илъэсым телъытагъэу квотэхэр мыщ тетэу гъэнэфэгъэнхэу:

— Щытхъу тамыгъэу «Материнская слава» зыфиIорэм фэдэу награди 10;

— Щытхъу дипломэу «За заслуги в воспитании детей» зыфиIорэм фэдэу награди 17.

2. Щытхъу тамыгъэу «Материнская слава» ыкIи

Щытхъу дипломэу «За заслуги в воспитании детей» зыфиIохэрэр афэгъэшъошэгъэнхэм пэIухьащт ахьшэмкIэ сметэр ухэсыгъэнэу.

3. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкорэм иуплъэкIунэу сэ шъхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
къ. Мыекъяупэ,
Ионыгъом и 22-рэ,
2009-рэ илъэс
N 201

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Сабыибэ зилэ ныхэу шлухъафтынхэр зыфагъэшъошэщтхэр кызырагъэлъэгъохэрэ шыклэм хэплъэнхэм пае Комиссие Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ дэжъ щызэхэщэгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу N 183-р зытетэу «Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иведомственнэ шлухъафтынхэм яхьыллагъ» зыфилоу 2009-рэ илъэсым Ионыгъом и 2-м аштагъэр гъэцэкIагъэ хъуным пае **унашъо сэшIы:**

1. Сабыибэ зилэ ныхэу шлухъафтынхэр зыфагъэшъошэщтхэр кызырагъэлъэгъохэрэ шыклэм хэплъэнхэм пае Комиссие Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ дэжъ гуадзэу N 1-м диштэу щызэхэщэгъэнэу.

2. Сабыибэ зилэ ныхэу шлухъафтынхэр зыфагъэшъошэщтхэр кызырагъэлъэгъохэрэ шыклэм хэплъэнхэм пае Комиссиеу зэхащэрэм хэтхэр

шэщтхэр кызырагъэлъэгъохэрэ шыклэм хэплъэнхэм пае Комиссиеу Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ дэжъ щызэхэщэгъэным фэгъэхьыгъэ Положениер гуадзэу N 2-м диштэу ухэсыгъэнэу.

3. Къэбар-правовой отделым (О. В. Долголенкэм) мы кыкIэлъыкIохэрэр зэшIуихынхэу:

— Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт мы унашъор игъэхьэгъэнэу ыкIи гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», джащ фэдэу мазэм зэ кыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэуэоягъэхэр» зыфилоу кыхауыным пае аIэкигъэхьанэу;

— Урысые Федерацием исубъектхэм янормативнэ-правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ и ГъэIорышIаплэу Адыгэ Республикэм шыIэм Iэкигъэхьанэу.

4. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэIорэм сылтэплъэнэу сэ сшъхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
кб. Мыекъяупэ,
чъэпыогъум и 15,
2009-рэ илъэс
N 193

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу N 193-р зытетэу 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 15-м аштагъэм игуадзэу N 1-р

Сабыибэ зилэ ныхэу шлухъафтынхэр зыфагъэшъошэщтхэр кызырагъэлъэгъохэрэ шыклэм хэплъэнхэм пае Комиссиеу зэхащэрэм хэтхэр

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ иминистр — Комиссием итхъамат;
кIэлэцIыкIухэм, бзылфыгъэхэм ыкIи унагъом яIофхэмкIэ отделым испециалист шъхьаI — Комиссием исекретарь;

Комиссием хэтхэр:

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм социальнэ политикэмкIэ, псауныгъэм икъэухъумэнкIэ ыкIи ветеранхэм яIофхэмкIэ икомитет идепутат (зэрэзэгъыхэрэм тетэу);

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ илIыкIу (министрэм иапэрэ гуадз);

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ илIыкIу (кIэлэцIыкIухэм, бзылфыгъэхэм ыкIи унагъом яIофхэмкIэ отделым ипаш);

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ илIыкIу (зэрэзэгъыхэрэм тетэу);
Адыгэ Республикэм чIыплэ зыгъэIорышIэжыным

иорганхэм гъусэныгъэ адырIэнымкIэ икомитет илIыкIу (зэрэзэгъыхэрэм тетэу);

Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, Iэклиб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамаIхэмкIэ икомитет илIыкIу (зэрэзэгъыхэрэм тетэу);

общественнэ организациеу «Адыгэ Республикэм ис бзылфыгъэхэм я Союз» зыфилоу илIыкIу (зэрэзэгъыхэрэм тетэу).

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу N 193-р зытетэу 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 15-м аштагъэм игуадзэу N 2-р

Сабыибэ зилэ ныхэу шлухъафтынхэр зыфагъэшъошэщтхэр кызырагъэлъэгъохэрэ шыклэм хэплъэщт Комиссием фэгъэхьыгъэ Положениер

1. Сабыибэ зилэ ныхэу шлухъафтынхэр зыфагъэшъошэщтхэр кызырагъэлъэгъохэрэ шыклэм хэплъэщт Комиссиер зыкIызэхэщэрэр Адыгэ Республикэм шыпсэурэ ныхэу сабыибэ зилэхэу ведомственнэ наградахэр, Щытхъу тамыгъэу «Материнская слава», Щытхъу дипломэу «За заслуги в воспитании детей» зыфилохэрэр зыфагъэшъошэнэу кыагъэлъэгъуагъэхэм афэгъэхьыгъэ материалхэм пэшIорыгъэшъэу ахэплъэным пай.

Комиссиер иIофшIэнкIэ кызыпкырыкIырэр федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэмрэ ары, джащ фэдэу мы Положениери ащкIэ лъапсэ мэхъу.

2. Комиссием пшъэрылъ шъхьаIэу иIэхэр:

1) Щытхъу тамыгъэу «Материнская слава», Щытхъу дипломэу «За заслуги в воспитании детей» зыфилохэрэр зыфагъэшъошэнэу кыагъэлъэгъогъэ ныхэу сабыибэ зилэхэм афэгъэхьыгъэ материалхэм пэшIорыгъэшъэу ахэплъэныр;

2) шлухъафтынхэр зыфагъэшъошэнхэу кыагъэлъэгъуагъэхэр кыыхихынхэр;

3) Адыгэ Республикэм шыпсэурэ ныхэу бгъэхэлъ тамыгъэхэр, Щытхъу тамыгъэу «Материнская слава» зыфилохэрэр ыкIи документхэу ахэм ягъусэхэу аратыгъагъэхэр зышIокIодыгъэхэм ачIыплэкIэ дубликатхэр ятыжыгъэнхэм иIоф хэплъэныр.

3. Комиссием мыщ фэдэ фытыныгъэхэр иIэх:

1) Адыгэ Республикэм игъэцэкIэкIо хабзэ иорганхэм, общественнэ объединениехэм ыкIи организациехэм ежъ Комиссием ипшъэрылъхэр тэрэзэу ыгъэцэкIэнхэм пае ищыкIэгъэ къэбар тедзэр кыаIихыныр;

2) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо органхэм, чIыплэ зыгъэIорышIэжыным иорганхэм ялIыкIохэм Iофэу ежъ ыгъэцэкIэрэм кыыхэлъэжэнхэм пае зафигъэзэнэу;

3) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо органхэм ялIыкIохэм яеплъыкIэхэр изэхэсыгъохэм кыащыригъэIонхэр.

4. Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иIофшIэн зэригъэкIуныр.

5. Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ Комиссием хэтыщтхэр еухэсых.

6. Комиссием изэхэсыгъо илъэсым зэ шэкIогъум и 1-м нэс зэхещэ. Комиссием пэшэныгъэ дызезыхэрэр Комиссием итхъамат ары.

Комиссием итхъаматэ:

1) Комиссием Iофэу ышIэрэм пэшэныгъэ дызэрехэ ыкIи пшъэрылъхэу иIэхэр гъэцэкIагъэ зэрэхъухэрэмкIэ пшъэдэкIыжъ ехы;

2) Комиссием изэхэсыгъохэр зэрещэх.

7. Комиссием ышIырэ унашъохэр протоколкIэ агъэпсых ыкIи Комиссием итхъаматэ ыIапэ ахэм акIедзэжы.

8. Комиссием изэхэсыгъо рекIокIын зилъэкIыщтыр ащ хэтхэм ящэниIум нахь мымакIэу къэкIоIагъэ зыхъукIэ ары. Комиссием иунашъо аштэным пае ащ изэхэсыгъо къэкIоIагъэхэм янахьбэм ягоIос фатын фае. Голосование шъхьэихыгъэу макIо. Комиссием хэтхэм ягоIосхэр зэфэди зыхъукIэ, Комиссием итхъаматэ игоIос апшъэрэ кIуачIэ иIэ мэхъу.

9. Комиссием изэхэсыгъохэм апае материалхэр зыгъэхьазырхэрэр, Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ иминистрэ иунашъохэм япроектхэм Iоф адзэышIэрэр, унашъохэр игъом гъэцэкIагъэ хъунхэм зынаIэ тезыгъэтырэр Комиссием исекретарь ары, Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ кIэлэцIыкIухэм, ныхэм ыкIи унагъом яIофхэмкIэ иотдел илIыкIоу ар щыт.

10. Комиссием итхъаматэ щымыIэ зыхъукIэ, Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ иминистрэ иапэрэ гуадзэ тхъаматэм ипшъэрылъхэр егъэцэкIэх.

11. Комиссием иунашъохэмкIэ судым зыфагъэзэн альэкIышт.

Адыгэ Республикэм архитектурэмрэ къэлэгъэпсынымрэкIэ и Комитет иунашъу

ЧIыгу Iахьыр цIыф псэупIэу Яблоновскэм игъунапкъэхэм ахэгъэхьэгъэным ехьыллагъ

Муниципальнэ образованиеу «Яблоновскэ къэлэ псэупIэр» зыфилоу иадминистрацие ипашэ кышIыгъэ джэпсалтэм, Федеральнэ законэу N 191-р зытетэу «Урысые Федерацием къэлэгъэпсынымкIэ и Кодекс кIуачIэ иIэ шIыгъэным ехьыллагъ» зыфилоу 2004-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 29-м кыдэкIыгъэм ия 41-рэ статья атегъэпсыхагъэу **унашъо сэшIы:**

1. ЧIыгу Iахъэу кадастрэ номерэу 01:05:3009001:10-р зилэр, квадратнэ метрэ 4000 хъурэр, «мэкъумэщ мэхъанэ зилэ чIыгухэр» зыфилоу купым хахьэрэр, муниципальнэ образованиеу «Яблоновскэ къэлэ псэупIэр» зыфилоу иадминистрацие итемыр-къохьэпIэ лъэны-

къокIэ метрэ 1930-кIэ пэIудзыгъэу шыIэр (ур. Гагариныр, 41/1-р) Адыгэ РеспубликэмкIэ ТэхъутэмыкIое районым хэхьэрэ псэупIэу Яблоновскэм игъунапкъэхэм ахэгъэхьэгъэнэу.

2. ЧIыгу Iахъэу зигугъу къэтшIыгъэр гъогухэм абгукIэ псэуалгъэхэр зыщашIыщт чIыплэм фытегъэпсыхьэгъэнэу.

3. ЗыкIатхэхэрэм ыуж мэфитфым бламыгъэкIэу мы унашъом икопие амыгъэкощырэ мылкъумкIэ къэралыгъо кадастрэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм пае амыгъэкощырэ мылкъур къэралыгъо кадастрэу учет зышIынэу щыт федеральнэ органыр кIэтхэным пае Iэклагъэхьанэу.

4. ЗыкIатхэхэрэм ыуж IофшIэгъу мэфэ 30-м кыкIоцI мы унашъом икопие муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэ «Яблоновскэ къэлэ псэупIэм» иадминистрацие Iэклэгъэхьэгъэнэу.

5. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэIорэм иуплъэкIун сэ сшъхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

6. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Комитетым итхъаматэу О. И. БАКЛАНОВА
кб. Мыекъяупэ,
Ионыгъом и 16, 2009-рэ илъэс
N 17

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Социальнэ лъэныкъомкIэ регионхэм зэдашырэ зэзэгъыныгъэхэр тхыгъэнхэм фэгъэхыгъэу Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ къэралыгъо пшъэрылхэр зэригъэцэкIэштхэм и Административнэ регламент ухэсыгъэным ехылабэ

Урысые Федерацием ИофшэнымкIэ и Кодекс, Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу N 679-р зытетэу «Къэралыгъо пшъэрылхэр гъэцэкIэгъэнхэмкIэ административнэ регламентхэр зэрэзхагъэуцохэрэ ыкIи зэраухэхэрэ шIыкIэм ехылабэ» зыфилоу 2005-рэ илъэсым шкIогъум и 11-м, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 143-р зытетэу «Адыгэ Республикэм къэралыгъо фэло-фашIэхэр шызэшIохыгъэнхэмкIэ, къэралыгъо пшъэрылхэр гъэцэкIэгъэнхэмкIэ административнэ регламентхэр зэрэзхагъэуцохэрэ ыкIи зэраухэхэрэ шIыкIэм ехылабэ» зыфилоу 2007-рэ илъэсым шышъхьэлум и 3-м, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 209-р зыте-

тэу «Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ ехылIэгъэ Положением фэгъэхыгъэ» зыфилоу 2005-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 26-м къыдэкIыгъэхэм атегъэпсыхыгъэу **унашъо сэшIы:**

- Социальнэ лъэныкъомкIэ регионхэм зэдашырэ зэзэгъыныгъэхэр тхыгъэнхэм фэгъэхыгъэу Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ къэралыгъо пшъэрылхэр зэригъэцэкIэштхэм и Административнэ регламент ухэсыгъэнэу.
- Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкIорэм иуплэкIун министрэм игуадзэу Т. Н. Галактионовар фэгъэзэгъэнэу.

3. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 147-р зытетэу «Коллективхэм зэдашырэ зэзэгъыныгъэхэр зэратхыхэрэ ыкIи ахэм ягъэцэкIэн зэрэкIорэр зэрауплэкIурэ шIыкIэм ехылабэ» зыфилоу 2004-рэ илъэсым шышъхьэлум и 9-м къыдэкIыгъэм кIуачIэ имыIэгъэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ унашъоу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ышIыгъэм кIуачIэ иIэ зыщыхъурэм тефэу мы унашъоми кIуачIэ иIэ мэхъу.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
къ. Мыекъяупэ,
Ионыгъом и 22-рз, 2009-рз илъэс
N 198

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

КIэлэцIыкIухэу шыIэныгъэм чIыплэ зэжъу щифагъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ, гъогу тэрэз теуцожьынхэмкIэ ыкIи ахэм ящыкIэгъэ IэпыIэгъур ягъэгъотыгъэнымкIэ программэхэмрэ проектхэмрэ язэхэгъэуцон фытегъэпсыхыгъэ Республикэ зэнэкъокъур зэхэцэгъэным ехылабэ

Гухэлъ гъэнэфагъэ зиIэ республикэ программэу «Адыгеим икIэлэцIыкIухэр» зыфилоу 2009 — 2010-рэ илъэхэм ателытагъэр гъэцэкIагъэ хъуным пае **унашъо сэшIы:**

- Мы къыкIэлъыкIохэрэр ухэсыгъэнхэу:
  - KIэлэцIыкIухэу шыIэныгъэм чIыплэ зэжъу щифагъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ, гъогу тэрэз теуцожьынхэмкIэ ыкIи ахэм ящыкIэгъэ IэпыIэгъур ягъэгъотыгъэнымкIэ программэхэмрэ проектхэмрэ язэхэгъэуцон фытегъэпсыхыгъэ Республикэ зэнэкъокъум изэхэщэн ехылIэгъэ Положениер гуадзэу N 1-м тетэу ухэсыгъэнэу.
  - KIэлэцIыкIухэу шыIэныгъэм чIыплэ зэжъу щифагъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ, гъогу тэрэз теуцожьын-

хэмкIэ ыкIи ахэм ящыкIэгъэ IэпыIэгъур ягъэгъотыгъэнымкIэ программэхэмрэ проектхэмрэ язэхэгъэуцон фытегъэпсыхыгъэ Республикэ зэнэкъокъум изэхэщэнкIэ Комиссием хэтыштхэр гуадзэу N 2-м тетэу ухэсыгъэнхэу.

- Н. М. Абрэджым — KIэлэцIыкIухэм, бзылфыгъэхэм ыкIи унашъом яIофхэм афэгъэзэгъэ отделым ипащэ KIэлэцIыкIухэу шыIэныгъэм чIыплэ зэжъу щифагъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ, гъогу тэрэз теуцожьынхэмкIэ ыкIи ахэм ящыкIэгъэ IэпыIэгъур ягъэгъотыгъэнымкIэ программэхэмрэ проектхэмрэ язэхэгъэуцон фытегъэпсыхыгъэ Иофшэнымрэ зэхэцэгъэным ыналэ тыригъэтынэу.
- О. В. Долголенкэм — къэбар-правовой отделым

ипащэ Урысые Федерацием и субъектхэм янормативнэ-правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным ыкIи гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ къыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъо-гъэхэр» зыфилохэрэм къыхаутыным пае мы унашъор алэкIигъэхьанэу.

4. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкIорэм иуплэкIун сэ сшъхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
къ. Мыекъяупэ,
чъэпыогъум и 22-рз,
2009-рз илъэс
N 200

Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Къэралыгъо фэло-фашIэхэу «Зыныбжэ имыкъугъэхэм плэлъэ гъэнэфагъэкIэ псэупIэхэр ягъэгъотыгъэнхэр» ыкIи «Адыгэ РеспубликэмкIэ унагъомрэ KIэлэцIыкIухэмрэ ясоциальнэ фэло-фашIэхэр зыгъэцэкIэрэ стационар учреждениехэм яфэло-фашIэхэр гъэцэкIэгъэнхэр» зыфилохэрэмкIэ Стандартхэр ухэсыгъэнхэм ехылабэ

Адыгэ Республикэм и Законэу «ЦIыфхэм ясоциальнэ фэло-фашIэхэм яхылабэ» зыфилоу N 387-р зытетэу 2005-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 12-м къыдэкIыгъэм ыкIи Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу «Адыгэ Республикэм шыпсэурэ цIыфхэм ясоциальнэ фэло-фашIэхэр гъэцэкIэгъэнхэмкIэ къэралыгъо шапхъэхэр зэрагъэуцухэрэ шIыкIэм ехылабэ» зыфилоу N 18-р зытетэу 2009-рэ илъэсым мзэаэм и 12-м аштагъэм атегъэпсыхыгъэу **унашъо сэшIы:**

- Мы къыкIэлъыкIохэрэр ухэсыгъэнхэу:
  - «Зыныбжэ имыкъугъэхэм плэлъэ гъэнэфагъэкIэ псэупIэхэр ягъэгъотыгъэнхэр» зыфилорэ Стандартыр гуадзэу N 1-м диштэу ухэсыгъэнэу;
  - «Адыгэ Республикэм шыпсэурэ KIэлэцIыкIухэм ыкIи унагъохэм ясоциальнэ фэло-фашIэхэм ягъэцэкIэн фэгъэзэгъэ стационар учреждениехэм яхылабэ» зыфилорэ Стандартыр гуадзэу N 2-м диштэу ухэсыгъэнэу.
- Министрэм иапэрэ гуадзэу А. А. ЛъэпцIэрыкъом:

2.1. Къэралыгъо фэло-фашIэхэу «Зыныбжэ имыкъугъэхэм плэлъэ гъэнэфагъэкIэ псэупIэхэр ягъэгъотыгъэнхэр» ыкIи «Адыгэ Республикэм унагъомрэ KIэлэцIыкIухэмрэ ясоциальнэ фэло-фашIэхэр зыгъэцэкIэрэ стационар учреждениехэм яфэло-фашIэхэр гъэцэкIэгъэнхэр» зыфилохэрэм япхыгъэ Иофшэным изэхэщэн ыналэ тыригъэтынэу;

2.2. Мы унашъом иа 1-рэ пункт зигугъу къышIырэ шапхъэхэм атэтэу Иофтхьабзэхэр зэрагъэцэкIэхэрэм лъыплъэнэу.

3. Къэбар-правовой отделым ипащэу О. В. Долголенкэм:

- Мы унашъор Адыгэ Республикэм Иофшэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт ригъэхьанэу;
- Урысые Федерацием и субъектхэм янормативнэ-правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным ыкIи гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ

макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ къыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъо-гъэхэр» зыфилохэрэм къыхаутыным пае мы унашъор алэкIигъэхьанэу.

4. Къэралыгъо фэло-фашIэхэу «Зыныбжэ имыкъугъэхэм плэлъэ гъэнэфагъэкIэ псэупIэхэр ягъэгъотыгъэнхэр» ыкIи «Адыгэ РеспубликэмкIэ унагъомрэ KIэлэцIыкIухэмрэ ясоциальнэ фэло-фашIэхэр зыгъэцэкIэрэ стационар учреждениехэм яфэло-фашIэхэр гъэцэкIэгъэнхэр» зыфилохэрэм унагъомрэ KIэлэцIыкIухэмрэ ясоциальнэ фэло-фашIэхэм ягъэцэкIэн фэгъэзэгъэ учреждениехэм япашэхэр нэлъасэ афэшIыгъэнхэр.

5. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкIорэм иуплэкIун сэ сшъхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
къ. Мыекъяупэ,
чъэпыогъум и 24-рз, 2009-рз илъэс
N 210

Адыгэ Республикэм архитектурэмрэ къэлэгъэпсынымрэкIэ и Комитет иунашъу

ЧIыгу Iахъхэр цIыф псэупIэу селоу Белэм игъунапкъэхэм ахэгъэхьэгъэнхэм ехылабэ

Муниципальнэ образованиеу «Белосельскэ къоджэ псэупIэр» зыфилорэм иадминистрацие ипащэ къышIыгъэ джэпсалгъэм, Федеральнэ законэу N 191-р зытетэу «Урысые Федерацием къэлэгъэпсынымкIэ и Кодекс кIуачIэ иIэ шIыгъэным ехылабэ» зыфилоу 2004-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 29-м къыдэкIыгъэм ия 41-рэ статья атегъэпсыхыгъэу **унашъо сэшIы:**

- Мы чIыгу Iахъхэр:
  - кадастрэ номерэу 01:03:2704001:434-р зиIэр, квадратнэ метрэ 5000 хъурэр;
  - кадастрэ номерэу 01:03:2704001:462-р зиIэр, квадратнэ метрэ 10948-рэ хъурэр, чIыгу купэу «Мэкъумэщ мэхъанэ зиIэ чIыгухэр» зыфилорэм хахъэхэрэр, Адыгэ РеспубликэмкIэ Красногвардейскэ райо-

ным муниципальнэ образованиеу «Белосельскэ къоджэ псэупIэр» зыфилорэм итыгъэ колхозэу «Мирым» ибригадштыгъэу N 2-м джэ шыIэхэр Адыгэ РеспубликэмкIэ Красногвардейскэ районым муниципальнэ образованиеу «Белосельскэ къоджэ псэупIэр» зыфилорэм къыхиубытэрэ селоу Белэм игъунапкъэхэм ахэгъэхьэгъэнхэу.

2. Зигугъу къэтшIыгъэ чIыгу Iахъхэр АЗС-мрэ гъогум къыпэлъулышт объектхэмрэ ягъэпсынкIэ агъэфедэнхэу.

3. Мы унашъом икопие амыгъэкощырэ мылкъумкIэ къэралыгъо кадастрэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм пае амыгъэкощырэ мылкъур къэралыгъо кадастрэ учёт

зышIынэу шыт федеральнэ органыр кIэтхэным пае IэкIагъэхьанэу.

4. ЗыкIатхэхэрэм ыуж ИофшIэгъу мэфэ 30-м къыкIоцI мы унашъом икопие муниципальнэ гъэпсыкIэ зиIэ «Белосельскэ къоджэ псэупIэм» иадминистрацие IэкIэгъэхьэгъэнэу.

5. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкIорэм иуплэкIун сэ сшъхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

6. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Комитетым итхьаматэу О. И. БАКЛАНОВА
къ. Мыекъяупэ,
Ионыгъом и 15, 2009-рз илъэс
N 16

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Мзэу къэралыгъо мылкъум хахъэрэр бэджэндэу ятыгъэным фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэ зэдэшIыгъэным ифитыныгъэ щэгъэнымкIэ аукционым изэхэщэн епхыгъэ Иофыгъо заулэхэм яхылабэ

Урысые Федерацием мзэхэмкIэ и Кодекс тегъэпсыхыгъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо сэшIы:**

1. Мзэу къэралыгъо мылкъум хахъэрэр бэджэндэу ятыгъэным фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэ зэдэшIыгъэным ифитыныгъэ щэгъэнымкIэ аукционым изэхэщэн ехылIэгъэ къэбарыр Адыгэ Республикэм мзэхэмкIэ и ГъэлорышIаплэ республикэ гъэзетхэу «Со-

ветскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхаригъэутынэу.

2. Адыгэ Республикэм мзэхэмкIэ и ГъэлорышIаплэ Урысые Федерацием и Правительствэ официальнэ сайтыр къегъэзэгъэ нэс аукционым изэхэщэн фэгъэхыгъэ къэбарыр ИнтернетымкIэ Адыгэ Республикэм иофициальнэ сайт Iэкигъэхьанэу: www.adygheya.ru/government/commit/Ies/information/index.shtml.

3. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПШЫЛ Мурат

къ. Мыекъяупэ,
чъэпыогъум и 7, 2009-рз илъэс
N 199

Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Административнэ регламентэу «Дзэ къулыкъум ащэгъэ дзэкъулыкъушIэм ишхъэгъусэ лъэрымыхь зэтыгъо ахъщэ IэпыIэгъоу ыкIи дзэкъулыкъушIэм сабыим пае мазэ къэс ахъщэ IэпыIэгъоу аратыщтыр гъэнэфэгъэныр» зыфиIорэр ухэсыгъэным ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 143-р зытетэу «Адыгэ Республикэм къэралыгъо фэIо-фашIэхэр шыгъэцIэгъэнхэмкIэ административнэ регламентхэр зэрагъэнэфэхэрэ ыкIи зэраухэсыхэрэ шыкIэм ехьыллагъ» зыфиIоу 2007-рэ илъэсым шышхъэIум и 13-м аухэсыгъэм тегъэпсыхъагъэу **унашъо сэшIы:**

1. Административнэ регламентэу «Дзэ къулыкъум ащэгъэ дзэкъулыкъушIэм ишхъэгъусэ лъэрымыхь зэтыгъо ахъщэ IэпыIэгъоу ыкIи дзэкъулыкъушIэм сабыим пае мазэ къэс ахъщэ IэпыIэгъоу аратыщтыр гъэнэфэгъэныр» зыфиIорэр гуадзэм тетэу ухэсыгъэнэу.

2. Министрэм иапэрэ гуадзэу А. А. ЛъэпцIэрыкъом административнэ регламентым тегъэпсыхъагъэу IoфшIэным игъэцIэгъэн зэрэкIорэм ыналэ тыригъэтынэу.

3. Административнэ регламентэу «Дзэ къулыкъум ащэгъэ дзэкъулыкъушIэм ишхъэгъусэ лъэрымыхь зэтыгъо ахъщэ IэпыIэгъоу ыкIи дзэкъулыкъушIэм сабыим пае мазэ къэс ахъщэ IэпыIэгъоу аратыщтыр гъэнэфэгъэныр» зыфиIорэр Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт ригъэхъанэу.

4. Урысые Федерацием исубъектхэм янормативнэ-правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъаным

ыкIи гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ къыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиIохэрэм къыхаутыным пае ар аIэкигъэхъанэу.

5. Мы унашъом игъэцIэгъэн зэрэкIорэм иуплэкIун сэ сшхъэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 16,
2009-рэ илъэс
N 145

Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Къэралыгъо фэIо-фашIэхэм языхъэгъэлъэгъорэ Стандартхэу «Адыгэ Республикэм социальнэ фэIо-фашIэхэр шызыгъэцIэгъэн стационар учреждениехэм ясоциальнэ фэIо-фашIэхэр зэшIохыгъэнхэр» ыкIи «Унэм исхэу ясоциальнэ фэIо-фашIэхэр (социальнэ-медицинэ фэIо-фашIэхэри зэрэхэтхэу) гъэцIэгъэнхэр» зыфиIохэрэр ухэсыгъэнхэм ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 387-р зытетэу «Цыфхэм ясоциальнэ фэIо-фашIэхэм яхьыллагъ» зыфиIоу 2005-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 12-м ыкIи Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 18-р зытетэу «Адыгэ Республикэм шыпсэурэ цыфхэм ясоциальнэ фэIо-фашIэхэм ягъэцIэгъэнкIэ къэралыгъо шапхъэхэр зэрагъэнэфэхэрэ шыкIэм ехьыллагъ» зыфиIоу 2009-рэ илъэсым мазэм и 12-м аштагъэхэм атегъэпсыхъагъэу **унашъо сэшIы:**

1. Мы къыкIэлъыкIохэрэр ухэсыгъэнхэу:

— къэралыгъо фэIо-фашIэхэм языхъэгъэлъэгъорэ Стандартхэу «Адыгэ Республикэм социальнэ фэIо-фашIэхэр шызыгъэцIэгъэн стационар учреждениехэм ясоциальнэ фэIо-фашIэхэр гъэцIэгъэнхэр» зыфиIорэр гуадзэу N 1-м тетэу;

— «Унэм исхэу ясоциальнэ фэIо-фашIэхэр (социальнэ-медицинэ фэIо-фашIэхэри зэрэхэтхэу) гъэцIэгъэнхэр» зыфиIорэ Стандартхэу гуадзэу N 2-м диштэу.

2. Мыхэм къафэIорышIэрэ учреждениехэм япашэ-

хэр къэралыгъо фэIо-фашIэхэм языхъэгъэлъэгъорэ Стандартхэр зэрагъэцIэгъэнхэр лъыплъэнхэу.

3. Министрэм иапэрэ гуадзэу А. А. ЛъэпцIэрыкъом Стандартхэм ягъэцIэгъэн зэрэкIорэр иуплэкIунэу.

4. Къыхаутырэ мафэм шыублагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 21-рэ, 2009-рэ илъэс
N 151

Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Административнэ регламентэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «КIэлэцIыкIухэу зипсауныгъэкIэ шыкIагъэхэр зилэхэр зыцаIыгъ Шэуджэн гупчэр» зыфиIорэм агъэкIоштхэмкIэ къэралыгъо фэIо-фашIэхэр афэгъэцIэгъэнхэр» зыфиIорэр ухэсыгъэным фэгъэхъыгъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 143-р зытетэу «Адыгэ Республикэм къэралыгъо фэIо-фашIэхэр шызыгъэцIэгъэнхэмкIэ къэралыгъо шыгъэрылхэмрэ административнэ регламентхэмрэ гъэцIэгъэнхэм пае Ioфтхъабзэхэм яхьыллагъ» зыфиIоу 2007-рэ илъэсым шышхъэIум и 13-м аштагъэм тегъэпсыхъагъэу **унашъо сэшIы:**

1. Административнэ регламентэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «КIэлэцIыкIухэу зипсауныгъэкIэ шыкIагъэхэр зилэхэр зыцаIыгъ Шэуджэн гупчэр» зыфиIорэм агъэкIоштхэмкIэ къэралыгъо

фэIо-фашIэхэр афэгъэцIэгъэнхэр» зыфиIорэр ухэсыгъэнхэу.

2. Министрэм иапэрэ гуадзэу А. А. ЛъэпцIэрыкъом Административнэ регламентым тегъэпсыхъагъэу IoфшIэнымрэ зэхэцIэгъэным ыналэ тыригъэтынэу.

3. Административнэ регламентхэр Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт ригъэхъанэу.

4. Урысые Федерацием исубъектхэм янормативнэ-правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъаным ыкIи гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ ма-

къэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ къыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиIохэрэм къыхаутыным пае аIэкигъэхъанэу.

5. Мы унашъом игъэцIэгъэн зэрэкIорэм иуплэкIун сэ сшхъэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 28-рэ,
2009-рэ илъэс
N 156

Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Гухэлъ гъэнэфэгъэ зилэ ведомствэ программэу «Адыгэ Республикэм шыпсэурэ цыфхэр социальнэ лъэныкъомкIэ ухъумэгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ учреждениехэм 2009 — 2011-рэ илъэсхэм ямылкъу-техникэ базэ гъэпытэгъэныр» зыфиIорэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхъыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 254-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм 2009-рэ ыкIи 2010 — 2011-рэ илъэсхэм иреспубликэ бюджет ехьыллагъ» зыфиIорэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхъыгъ» зыфиIоу 2009-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 24-м, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 145-р зытетэу «Гухэлъ гъэнэфэгъэ зилэ ведомствэ программэхэр зэрэзэхъагъэуцохэрэ, зэраухэсыхэрэ ыкIи зэрагъэцIэгъэнхэр шыкIэм ехьыллагъ» зыфиIоу 2008-рэ илъэсым шышхъэIум и 14-м аштагъэхэм гуадзэм тетэу зэхъокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэу.

1. Адыгэ Республикэм и Законэу N 254-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм 2009-рэ ыкIи 2010 — 2011-рэ илъэсхэм иреспубликэ бюджет ехьыллагъ» зыфиIорэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхъыгъ» зыфиIоу 2009-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 24-м, джащ фэдэу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 145-р зытетэу «Гухэлъ гъэнэфэгъэ зилэ ведомствэ программэхэр зэрэзэхъагъэуцохэрэ, зэраухэсыхэрэ ыкIи зэрагъэцIэгъэнхэр шыкIэм ехьыллагъ» зыфиIоу 2008-рэ илъэсым шышхъэIум и 14-м аштагъэхэм гуадзэм тетэу зэхъокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэу.

2. О.В. Долголенкэм — къэбар-правовой отделым ипашэ мы унашъом зыкIатхэхэрэм ыуж мэфищым къыкIоцI:

— Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт мы унашъор ригъэхъанэу, гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ къыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиIохэрэм къахаригъэутынэу;

— Урысые Федерацием исубъектхэм янормативнэ-правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъа-

ным пае мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ и ГъэIорышIапIэу Адыгэ Республикэм шыIэм Iэкигъэхъанэу.

3. Гухэлъ гъэнэфэгъэ зилэ ведомствэ программэу «Адыгэ Республикэм шыпсэурэ цыфхэр социальнэ лъэныкъомкIэ ухъумэгъэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ учреждениехэм 2009 — 2011-рэ илъэсхэм ямылкъу-техникэ базэ гъэпытэгъэныр» зыфиIорэм зэхъокIыныгъэ фэшIыгъэныр» зыфиIорэ унашъоу N 191-р зытетэу 2008-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 29-м аштагъэм кIуачIэ имыIэжъэу лъытэгъэнэу.

4. Мы унашъом игъэцIэгъэн зэрэкIорэм иуплэкIун сэ сшхъэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
къ. Мыекъуапэ,
шышхъэIум и 20,
2009-рэ илъэс
N 175

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иучреждениехэм якъэралыгъо фэныкъоныгъэхэм атегъэпсыхъэгъэ фэIо-фашIэхэр зэшIохыгъэнхэмкIэ, товар лъэпкъ зэфэшхъафхэр щэфыгъэнхэмкIэ документацием игъэхъазырын зэрэзэшIуахыщт шыкIэм ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иучреждениехэм якъэралыгъо фэныкъоныгъэхэм атегъэпсыхъэгъэ фэIо-фашIэхэр, зэшIохыгъэнхэмкIэ, товар лъэпкъ зэфэшхъафхэр щэфыгъэнхэмкIэ документацием игъэхъазырын зэрэзэшIуахыщт шыкIэм епхыгъэу **унашъо сэшIы:**

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иучреждениехэм якъэралыгъо фэныкъоныгъэхэм атегъэпсыхъэгъэ фэIо-фашIэхэр зэшIохыгъэнхэмкIэ,

товар лъэпкъ зэфэшхъафхэр щэфыгъэнхэмкIэ къэралыгъо зэзэгъыныгъэхэм япхыгъэ Ioфтхъабзэхэм язэшIохын Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иминистр иапэрэ гуадзэу Г.Н. Савенковар фэгъэзэгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ иучреждениехэм якъэралыгъо фэныкъоныгъэхэм атегъэпсыхъэгъэ фэIо-фашIэхэр зэшIохыгъэнхэмкIэ, товар лъэпкъ зэфэшхъафхэр щэфыгъэнхэмкIэ доку-

ментхэм ягъэхъазырын зэрэкIошт шыкIэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

3. Мы унашъом игъэцIэгъэн зэрэкIорэм иуплэкIун министрэм игуадзэу Г.Н. Савенковар фэгъэзэгъэнэу.

Министрэу НАТХЪО Разыт
къ. Мыекъуапэ,
чъэпыогъум и 1,
2009-рэ илъэс
N 738

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Сэкъатныгъэ зилэхэм апае Ioфшлэплэ чыплэхэр зэхэзыщэрэ организациехэу нэбгыришъэм нахь маклэ зыщылажъэхэрэм хъарджэу ашыгъэм щыщ зэрафырагъэкъужьырэ шыклэм ехылагъ

Гухэлъ гъэнэфагъэм тегъэпсыхьэгъэ программэу «2008 — 2010-рэ илъэсхэм Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм Ioфшлэплэ чыплэхэр къафэгъотыгъэнымклэ Iэпылэгъу ягъэгъотыгъэныр» зыфиорэм диштэу, сэкъатныгъэ зилэхэм Ioфшлэплэ чыплэхэр къазэрафагъотхэрэм клэгъэгъушлугъэнхэм тегъэпсыхьэгъэу Адыгэ

Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ышлыгъ:

1. Сэкъатныгъэ зилэхэм апае Ioфшлэплэ чыплэхэр зэхэзыщэрэ организациехэу нэбгыришъэм нахь маклэ зыщылажъэхэрэм хъарджэу ашыгъэм щыщ зэрафырагъэкъужьырэ шыклэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
Ионыгъом и 11, 2009-рэ илъэс
N 188

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илъэсым Ионыгъом и 11-м ышлыгъэ унашъоу N 188-р зытетым игуадз

Сэкъатныгъэ зилэхэм апае Ioфшлэплэ чыплэхэр зэхэзыщэрэ организациехэу нэбгыришъэм нахь маклэ зыщылажъэхэрэм хъарджэу ашыгъэм щыщ зэрафырагъэкъужьырэ шыклэр

1. Сэкъатныгъэ зилэхэм Ioфшлэплэ чыплэ гъэнэфагъэхэр афызэхэщэгъэным клэгъэгъушлугъэнхэм, Ioфшлэнымклэ рынкэм Ioфхэр нахьышIу щышлыгъэнхэм, сэкъатныгъэ зилэхэм Ioфшлэплэ чыплэхэр къафэгъотыгъэнымклэ Iэпылэгъу ягъэгъотыгъэным атегъэпсыхьэгъэу сэкъатныгъэ зилэхэм апае Ioфшлэплэ чыплэхэр зэхэзыщэрэ организациехэу нэбгыришъэм нахь маклэ зыщылажъэхэрэм (ыужклэ организациехэр тIозэ дгъэкIощт) хъарджэу ашыгъэм щыщ зэрафырагъэкъужьырэ шыклэр мыщ къегъэнафэ.

2. Организациехэм адашIырэ зэзэгъыныгъэхэм атетэу, гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ республикэ программэу «2008 — 2010-рэ илъэсхэм Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм Ioфшлэплэхэр къафэгъотыгъэнымклэ Iэпылэгъу ятыгъэныр» зыфиорэр (ыужклэ программэр тIозэ дгъэкIощт) гъэцэкIэгъэным тегъэпсыхьэгъэу, а гухэлъхэм апае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къышхьэдэлъытэгъэ мылкъум блэмыклэхэу организациехэм хъарджэу ашыгъэм щыщ афизыгъэкъужьырэр Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм Ioфшлэплэхэр къафэгъотыгъэныр къэралыгъо къулыкъум и ГъэIорышлэпл (ыужклэ уполномоченнэ органыр тIозэ дгъэкIощт) ары.

3. Бюджет пшъэрылхэм ялимитхэм аблэмыклэхэу, Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ибюджет роспись зэхэугъогъэ диштэу организациехэм хъарджэу ашыгъэхэм ашыщ афигъэкъужьыгъэным тегъэпсыхьэгъэ мылкъур уполномоченнэ органым Iэклагъахэ.

4. Зы Ioфшлэплэ чыплэ зэрэзехишагъэм пае организацием хъарджэу ышлыгъэхэм япроцент 90-рэ нылэп къыфарагъэкъужьырэр ыкIи ар сомэ 30000-м шхъадэкIы хъуштэп.

5. Хъарджэу ашыгъэхэр организациехэм къафырагъэкъужьыным пае ищыклагъэр:

1) ахэр Адыгэ Республикэм щатхыгъэу щытынхэр;

2) сэкъатныгъэ зилэхэм япсауныгъэ зыпкъ игъэуцожьыгъэнымклэ унэе программэхэм адиштэу сэкъатныгъэ зилэхэм апае Ioфшлэплэ чыплэхэр зэхэщэгъэнхэр: Ioфшлэплэ чыплэхэр къызылэу хыгъэнхэр, ыпэкIэ шылэгъэ Ioфшлэплэ чыплэхэр сэкъатныгъэ зилэхэм къякIоу зэтэгъэпсыхьэгъэнхэр, сэкъатныгъэ зилэхэм афэлъэкIыштыр къыдалыгъэз, унэм зэрихэу Ioф ашлэным иамал ахэм ягъэгъотыгъэныр ыкIи а гухэлъхэм апае:

а) оборудованиер, сэкъатныгъэ зилэхэм производственнэ операциехэр, якылыкъу къыдилыгъэрэ пшъэрылхэр агъэцэкIэнхэм фэшI ящыкIэгъэ пкъыгъохэр къызIэклагъэхьанхэу;

б) санитар-гигиенэ шапхэхэм, сэкъатныгъэ зилэхэм

яIoфшлэныр щынэгъончъэу зэхэщэгъэнымклэ шапхъэу щылэхэм адиштэу унэр е Ioфшлэплэ чыплэр зэтэгъэпсыхьэгъэнэу, сэкъатныгъэ зилэхэм Ioфшлэплэ чыплэ гъэнэфагъэхэр афызэхэщэгъэнхэм пае производственнэ унэхэр нэмыкIэу зэтэгъэпсыхьажьыгъэнхэу, сырьер, материалхэр ыкIи продукция хьазырыр сэкъатныгъэ зилэр, зыщыпсэурэ унэм щызэхэщэгъэ Ioфшлэплэ чыплэ гъэнэфагъэм ренэу рагъэоллэнхэу.

6. Хъарджэу ашыгъэхэр афырагъэкъужьырэр организациехэу:

1) зэхэагъэкIыжыныхэм е зэтэзынхэм зилэоф нэсыгъэхэм;

2) бюджетхэм ыкIи мыбюджет фондхэм агъэкIон фэе хэбзэлахьхэмклэ чыфэхэр зытелъхэм (чыфэхэм ахэплэжыгъэнымклэ зэрагъэнэфэгъэ шыклэм тетэу зэзэгъыныгъэ адэзышлыгъэ, чыфэм изытегъэкIыжыныкIэ графикым дэмыхыхэрэ ыкIи ищыкIэгъэ ахыщэр игъом счетхэм зыгъэкIорэ организациехэр мыхэм къахыубытэхэрэп);

3) лэжъапкIэмклэ чыфэхэр зытелъхэм;

4) ежъхэм афэгъэхьыгъэу къэбар мытэрэзхэр алэклэзгъэхьагъэхэм.

7. Хъарджэу ашыгъэхэм ашыщ организациехэм къафырагъэкъужьыным пае ахэм уполномоченнэ органым рахьыллэнхэ фае:

1) хъарджэу ашыгъэхэм ашыщ къафырагъэкъужьыным зыщыкIэлэу хэрэ тхылъыр;

2) сэкъатныгъэ зилэр (сэкъатныгъэ зилэхэр) Ioфшлэплэм зэраштагъэм ехьыллэгъэ приказым икопие;

3) юридическэ лицэм и Къэралыгъо реестрэ зыкI къыхэтхыкIыгъэм икопиеу организацием ипащэ къыгъэшъыпкъэжыгъэр;

4) организациер зыщатхыгъэ чыплэм щызэхэщэгъэ хэбзэлахь органыр зыкIэтхэжыгъэ заявкэр атынкIэ мэфэ 60 нахьыбэ къэмынэжыгъэу бюджетхэм ыкIи мыбюджет фондхэм шIокI имылэу агъэкIон фэе тынхэмклэ ыкIи хэбзэлахьхэмклэ чыфэ зэратемылым ехьыллэгъэ справкэр е чыфэхэм ахэплэжыгъэнымклэ зэрагъэнэфэгъэ шыклэм тетэу зэзэгъыныгъэ зэрашыгъэм, чыфэм изытегъэкIыжыныкIэ графикым зэрэдэмыхыхэрэм ыкIи къафегъэрэ ахыщэр игъом счетхэм зэрагъакIорэм яхьыллэгъэ справкэр;

5) лэжъапкIэмклэ чыфэхэр зэратемылхэм яхьыллэгъэ справкэу организацием ипащэрэ ибухгалтер шхъалэрэ къагъэшъыпкъэжыгъэр;

6) платеж поручениехэм, накладнойхэм, нэмыкI документхэм якопиехэу сэкъатныгъэ зилэм Ioфшлэплэ чыплэ гъэнэфагъэ фызэхэщэгъэнымклэ ищыкIэгъэ оборудованиер е техникэр къызэрэзIэклагъэхьагъэр къэзыгъэшъыпкъэжыгъэхэрэ;

7) Ioфшлэплэ чыплэм ищыкIэгъэ оборудованиер къегъэоллэгъэным тегъэпсыхьэгъэ Ioфхэр зэрэзэра-хьагъэхэр, унэр е Ioфшлэплэ чыплэр нэмыкIэу зэрэ-зэтырагъэпсыхьагъэр къэзыгъэшъыпкъэжыгъэрэ документхэм якопиехэр;

8) сэкъатныгъэ зилэр зыщыпсэурэ унэм къыщызIуахыгъэ Ioфшлэплэ чыплэм сырьер, материалхэр ыкIи продукцияер зэрэрагъэоллагъэр къэзыушы-хьатырэ документхэм якопиехэр.

8. Мы Шыклэм ия 7-рэ пункт къыдилыгъэрэ документхэм якопиехэм организацием ипащэ акIэтхэжыны ыкIи организацием имыхъур арадзын фае.

9. Мы Шыклэм ия 7-рэ пункт зигугъу къышIырэ документхэр уполномоченнэ органым къызылэ-клэхьэгъэ мафэм ыуж мэфипшIым къыкIоцI ахэм ахэплэ ыкIи хъарджэу ашыгъэхэм ашыщ афигъэ-къужыгъэным тегъэпсыхьэгъэ зэзэгъыныгъэ адишын зэрилъэкIыштым ехьыллэгъэ унашъо ештэ.

10. Уполномоченнэ органым унашъо зиштагъэм щегъэжъагъэу мэфитфым къыкIоцI организациехэм тхыгъэу макъэ арегъэу зэзэгъыныгъэ адишын зэрилъэкIыштым ехьыллэгъэ унашъо зэриштагъэмклэ е ащ фэдэ унашъо ымыштэныр къызыхэклыгъэмклэ.

11. Уполномоченнэ органым кIэух унэшъо тэрэз зыфиштэгъэ организациехэм зэзэгъыныгъэ адишын унашъор зиштагъэм щегъэжъагъэу мэфипшIым къыкIоцI хъарджэу ашыгъэхэр зэрафыригъэ-къужыштымклэ ыкIи Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ипшъэрылхэр гъэцэкIэгъэнхэмклэ шапхъэу щылэхэм адиштэу зэзэгъыныгъэ задишлыгъэ нэуж мэфэ 30-м къыкIоцI организациехэм хъарджэу ашыгъэм пэлухьэгъэ мылкъур ясчет афегъэкIожьы.

12. Ioфшлэплэ чыплэ гъэнэфагъэ зэрэзэхашагъэмклэ мы Шыклэм тетэу хъарджэу зыфарагъэкъужыгъэ чыплэм Iут сэкъатыр Ioфшлэплэм къызылуагъэкIыкIэ, ар зылуагъэкIыгъэм ыуж мэфэ 10-м къыкIоцI Ioфшлэплэ язытырэм ашкIэ Ioфшлэплэхэр къафэгъотыгъэр гупчэм макъэ ригъэлун фае.

13. Гухэлъэу зыфитегъэпсыхьагъэхэмклэ мылкъур амыгъэфедэгъэу уполномоченнэ органым къызы-хигъэщыкIэ, ар къягъэпшыныжыгъэным тегъэпсы-хьагъэу Ioфтхьабзэхэр зэрихьанхэ фае.

14. Къэбар мышъыпкъэхэр, мытэрэз документхэр заIэклагъахьэхэклэ, гухэлъэу зыфитемыгъэпсы-хьагъэхэмклэ мылкъур загъэфедэкIэ, мазэм къыкIоцI организациехэм икIоу ахыщэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет рагъэхьажьын фае.

15. Мы Шыклэм ия 14-рэ пункт къышхьыллыгъэ-тэрэ пшъэрылхэр организацием зымыгъэацIэхэклэ, законодательствэм къызэрэдилыгъэрэм диштэу ащ дзэекIохэзэ, ахыщэр рагъэпшыныжы.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм мээхэмклэ и ГъэIорышлэплэ иподразделениехэм Ioф ащызышIэхэрэм лэжъапкIэр ятыгъэнымклэ системаклэм игъэфедэн ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм мээхэмклэ и ГъэIорышлэплэ иподразделениехэм Ioф ащызышIэхэрэм лэжъапкIэр ятыгъэнымклэ системаклэм игъэфедэн нахьышIоу гъэпсыгъэным пае Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешIы:

1. 2009-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 1-м къыщегъэ-жъагъэу системаклэм игъэфедэн техьанхэу, федеральнэ бюджетым къыхагъэкIырэ субвенциехэм ялы-тыгъэу, Адыгэ Республикэм икIэралыгъо учрежде-ниехэм Ioф ащызышIэхэрэм лэжъапкIэр ятыгъэнымклэ тариф системэ зыкIым тетэу лэжъапкIэр зэратыхэр-рэр арых мыщ къыхиубытэхэрэр.

2. Адыгэ Республикэм мээхэмклэ и Гъэ-Iорышлэплэ иподразделениехэм Ioф ащызы-шIэхэрэм лэжъапкIэр ятыгъэнымклэ системаклэм

игъэфедэн ехьыллэгъэ Положениер ухэсыгъэнэу.

3. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 176-р зытетэу «Адыгэ Республикэм имээхэм я ГъэIорышлэплэ иIoфыгъо заулэхэм яхьыллагъ» зыфилоу 2007-рэ илъэсым чъэпыогъум и 8-м къыдэкIыгъэм мы къыкIэлъыклорэ зэхьокIы-ныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а 1-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«1. Адыгэ Республикэм мээхэмклэ и ГъэIоры-шлэплэ иподразделениехэм узышIокIын умылэкIыштыр нэбгырэ пчъагъэу ахэтыштыр ухэсыгъэнэу, федеральнэ бюджетым икIэкIуапIэхэм къахагъэкIызэ ахыщэу мазэм пстэумкIи аратыштыр сомэ мин 2197,7-м ыкIи нэбгырэ пчъагъэу хэтыштыр 254-м шIомыкIынэу. А пчъагъэм хэхьэх:

1) Мыекъопэ лесничествэр — единицэ 67-рэ;
2) Первомайскэ лесничествэр — единицэ 64-рэ;
3) Гъозэрыплэ лесничествэр — единицэ 67-рэ;
4) Красногвардейскэ лесничествэр — единицэ 57-рэ».

2) я 2-рэ пунктым кIуачIэ имылэжъэу лытыгъэ-нэу.

4. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
Ионыгъом и 28-рэ, 2009-рэ илъэс
N 191

Адыгэ Республикэм и Президент и Указ

Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм алухъэхэ зышлюигохэм ыкӀи Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъушлэхэм хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр зэрахахьыллэрэм фэгъэхьыгъ

Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием икьэралыгъо граждан къулыкъу ехьыллагъ» зыфиорэм ия 20-рэ статья, Урысые Федерацием и Президент 2009-рэ илъэсым жьоныгъуакӀэм и 18-м ышлыгъэ Указэу N 559-р зытетэу «Федеральнэ кьэралыгъо къулыкъум илэнатлэхэм алухъэхэ зышлюигохэм ыкӀи федеральнэ кьэралыгъо къулыкъушлэхэм хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр зэрахахьыллэрэм фэгъэхьыгъ» зыфиорэм адиштэу **унашъо есшӀы:**

1. Ухэсыгъэнхэу:
1) Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм алухъэхэ зышлюигохэм ыкӀи Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъушлэхэм хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр зэрахахьыллэрэм фэгъэхьыгъэ Положениер гуадзэу N 1-м диштэу;

2) Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм алухъэхэ зышлюигохэм ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу илэхэм яхьыллэгъэ справкэр гуадзэу N 2-м диштэу;

3) Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм алухъэхэ зышлюигохэм ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ справкэр гуадзэу N 3-м диштэу;

4) Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъушлэхэм хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу илэхэм яхьыллэгъэ справкэр гуадзэу N 4-м диштэу;

5) Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъушлэхэм ишъхьэгъусэ ыкӀи зыныбж имыкьугъэ икӀэлэцӀыкӀлэхэм хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ справкэр гуадзэу N 5-м диштэу.

Адыгэ Республикэм и Президент 2009-рэ илъэсым Ионыгъом и 18-м ышлыгъэ Указэу N 110-р зытетым игуадзэу N 1-р

Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм алухъэхэ зышлюигохэм ыкӀи Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъушлэхэм хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр зэрахахьыллэрэм фэгъэхьыгъэ ПОЛОЖЕНИЕР

1. Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм (ыужыкӀэ граждан къулыкъум илэнатлэхэр тӀозэ дгъэкӀощт) алухъэхэ зышлюигохэм, Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъушлэхэм (ыужыкӀэ граждан къулыкъушлэхэр тӀозэ дгъэкӀощт) хахъоу, хэбзэлахъ зытыралъхьэрэ мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр (ыужыкӀэ хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр тӀозэ дгъэкӀощт), джаш фэдэу ахэм яшъхьэгъусэхэм, зыныбж имыкьугъэ якӀэлэцӀыкӀлэхэм хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр зэралӀагъахьэрэ шӀыкӀлэр мы Положением кьегъэнафэ.

2. Мы Указым тетэу хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр алӀкӀэгъэхьан фаехэр граждан къулыкъум илэнатлэхэм алухъэхэ зышлюигохэр, граждан къулыкъушлэхэу граждан къулыкъум илэнатлэхэу Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм яспискэ кьыдилыгъэхэрэм алултхэр ары; ыпшъэкӀэ зигугъу кьэтшӀыгъэ илэнатлэхэм алуагъахьэхэ зыхьукӀэ е Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъушлэхэм хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр, джаш фэдэу ахэм яшъхьэгъусэхэм, зыныбж имыкьугъэ якӀэлэцӀыкӀлэхэм хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр алӀкӀэгъэхьанхэр япшъэрылъэу. Адыгэ Республикэм и Президент 2009-рэ илъэсым ышъхьэуаум и 31-м ышлыгъэ Указэу N 100-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм алуагъахьэхэ зыхьукӀэ ыкӀи Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъушлэхэр ахэм алултхэ зыхьукӀэ, хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр, ахэм яшъхьэгъусэхэм, зыныбж имыкьугъэ якӀэлэцӀыкӀлэхэм хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр кьызыфырахьыллэн фӀе илэнатлэхэм яхьыллагъ» зыфиорэмкӀэ (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 8) Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм ышъхьэуаум фэдэу къэбархэр кьызыфырахьыллэн фаехэр аухэсыгъэх.

3. Хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр арахьыллэ:

1) граждан къулыкъум илэнатлэхэм яспискэ кьышчыдалыгъагъэм зылуагъахьэхэ; 2) граждан къулыкъум илэнатлэхэм яспискэ кьышчыдалыгъагъэм Иут граждан къулыкъушлэхэм — илъэс кьэс отчет зыфашӀырэ илъэсым кьыкӀэлъхьэу илъэсым мэлылфэгъум и 30-м нахъ мыгужьоу.

4. Граждан къулыкъум илэнатлэхэм яспискэ кьышчыдалыгъагъэм Иуагъахьэ зыхьукӀэ гражданиным кьырехьыллэ:

1) граждан къулыкъум илэнатлэхэм ИутынымкӀэ документхэр зытыгъэ илъэсым ыпэрэ илъэсым кьӀкӀопӀэ пстэуми кьахэкӀлэхэу хахъоу илагъэхэм (джыдэдэм Иоф зышӀишӀлэрэ чӀыпӀэм е зыхадзыхэрэ илэнатлэр зышӀишӀлэрэ чӀыпӀэм хахъоу шӀыриӀхэр, пенсиехэр, ахьщэ ИӀыпӀэгъухэр, нэмыкӀ тынхэр мыщ кьыхеубыгъэх) яхьыллэгъэ къэбархэр, джаш фэдэу отчет лъэхъаным граждан къулыкъум илэнатлэхэм ИутынымкӀэ документхэр зытыгъэ мазэм ыпэрэ мазэм иапэрэ мафэ ехьулӀэу мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу илагъэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр;

2) граждан къулыкъум илэнатлэхэм ИутынымкӀэ документхэр зытыгъэ илъэсым ыпэрэ илъэсым кьӀкӀопӀэ

пстэуми кьахэкӀлэхэу шъхьэгъусэм, зыныбж имыкьугъэ икӀэлэцӀыкӀлэхэм хахъоу ялагъэхэм (лӀжӀапкӀлэр, пенсиехэр, ахьщэ ИӀыпӀэгъухэр, нэмыкӀ тынхэр мыщ кьыхеубыгъэх) яхьыллэгъэ къэбархэр, джаш фэдэу отчет кьызыфашӀырэ лъэхъаным граждан къулыкъум илэнатлэхэм ИутынымкӀэ документхэр зытыгъэ мазэм ыпэрэ мазэм иапэрэ мафэ ехьулӀэу мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялагъэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр.

5. Граждан къулыкъушлэхэм илъэс кьэс алӀкӀегъахьэ:

1) кьӀкӀопӀэ пстэуми кьахэкӀлэхэу отчет лъэхъаным (шӀыл мазэм и 1-м шегъэжъагъэу тыгъэгъазэм и 31-м нэс) кьыкӀӀӀхьэгъэ федэхэм (ахьщэр, пенсиехэр, ахьщэ ИӀыпӀэгъухэр, нэмыкӀ тынхэр мыщ кьыхеубыгъэх) яхьыллэгъэ къэбархэр, джаш фэдэу отчет лъэхъаным икӀлэхэу ехьулӀэу мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу илагъэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр;

2) кьӀкӀопӀэ пстэуми кьахэкӀлэхэу отчет лъэхъаным (шӀыл мазэм и 1-м шегъэжъагъэу тыгъэгъазэм и 31-м нэс) аш ишъхьэгъусэ, зыныбж имыкьугъэ икӀэлэцӀыкӀлэхэм кьалӀкӀӀхьэгъэ федэм (лӀжӀапкӀлэр, пенсиехэр, ахьщэ ИӀыпӀэгъухэр, нэмыкӀ тынхэр мыщ кьыхеубыгъэх) ехьыллэгъэ къэбархэр, джаш фэдэу отчет лъэхъаным икӀлэхэу ехьулӀэу мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ахэм ялагъэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр.

6. Граждан къулыкъушлэхэу граждан къулыкъум илэнатлэхэм яспискэ хэмытым Иутыраждан къулыкъум илэнатлэхэм яспискэ хэтым зылуагъахьэхэ, мы Положением ия 4-рэ пункт диштэу къэбархэр алӀкӀегъахьэ.

7. Хахъоу, мылькоу, мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм икьэралыгъо орган ипашӀэ зэригъэнэфэрэ шӀыкӀлэм диштэу Адыгэ Республикэм икьэралыгъо орган икадрэ къулыкъу икӀагъахьэхэ.

8. Граждан къулыкъум илэнатлэхэм Адыгэ Республикэм и Президенттрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ яунашъокӀэ зылуагъахьэхэрэм ыкӀи зылуагъахьэхэрэм алухъэхэ зышлюигохэм, джаш фэдэу кьэралыгъо къулыкъум илэнатлэхэм зигугъу кьэтшӀыгъэхэм алулт кьэралыгъо къулыкъушлэхэм хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм афэгъэхьыгъэ къэбарэу кьырахьыллэхэрэр Адыгэ Республикэм икьэралыгъо орган гъэнэфагъэ икадрэ къулыкъу Адыгэ Республикэм и Президенттрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие икӀегъахьэхэ.

9. Гражданиным е граждан къулыкъушлэхэм хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм афэгъэхьыгъэ къэбарэу Адыгэ Республикэм икьэралыгъо орган икадрэ къулыкъу икӀагъахьэхэм кьэбар горэхэр кьахэмыфагъэ е икӀоу ахэр кьашаамытыгъэ зыхьукӀэ, джаш фэдэу хэукъоныгъэхэр ахашыхьагъэхэ зыхьукӀэ, ахэм фитыныгъэ яӀ мы Положением кьызышӀыгъэхьыгъэ шӀыкӀлэм диштэу зыхэплӀэжыгъэхэ къэбархэр алӀкӀагъахьажыныхэу.

10. Мы Положением ия 3-рэ пункт ия 2-рэ пункт зигугъу кьышӀлэрэ пӀалъэр икыгъэу граждан къулыкъушлэхэм зыхэплӀэжыгъэхэу къэбархэр залӀкӀигъахьэхэ, ахэр ипӀалъэ икыгъэу кьырахьыллэгъэ къэбархэм ахалыгъэхэрэп.

11. ФэгъэкӀогъэныгъэ зилэ ушъхьагъухэмкӀэ граждан къулыкъушлэхэм яшъхьэгъусэхэм, зыныбж имыкьугъэ якӀэлэцӀыкӀлэхэм хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр кьызырахьыллэхэхэ, граждан къулыкъушлэхэр зэрэзекӀон фаехэмкӀэ ыкӀи зэгурь-

2. Адыгэ Республикэм и Президент 2005-рэ илъэсым шӀкӀогъум и 7-м ышлыгъэ Указэу N 92-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икьэралыгъо илэнатлэхэм алултхэм ыкӀи Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу илэнатлэхэм алултхэм хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр зэрахахьыллэрэм фэгъэхьыгъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2005, N 11) ия 1-рэ пункт кӀуачӀэ имыӀэжъэу лыгъэгъэнэу.

3. Официальнэу кьызыхаутырэ мафэм шегъэжъагъэу мы Указым кӀуачӀэ илэ мэхъу.

*Адыгэ Республикэм и Президенттрэ
ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан*

кь. Мыекъуапэ,
Ионыгъом и 18, 2009-рэ илъэс
N 110

мыӀоныгъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэмкӀэ комиссием ар кьызыжыгъэхэр зэхефы.

12. Хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр мы Положением диштэу гражданиным, граждан къулыкъушлэхэм кьырахьыллэхэрэкӀэ екъухэмэ ыкӀи ахэм яшъыпкьагъэ ауплъэкӀу федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ кьызырэдальтыгъэ шӀыкӀлэм диштэу.

13. Хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр мы Положением диштэу гражданиным, граждан къулыкъушлэхэм кьырахьыллэхэрэкӀэ зышъхьэ кьырамыхьэрэ къэбарэу шӀытых, федеральнэ законмкӀэ ахэр кьэралыгъо шъэф зыхьэ къэбархэм ахамылыгъагъэхэмэ.

14. Хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм икьэралыгъо орган илэнатлэхэм алултхэу граждан къулыкъушлэхэр илэнатлэхэм алуагъахьанхэмкӀэ ыкӀи алуагъахьажыныхэмкӀэ полномочиехэр зилэхэм, джаш фэдэу федеральнэ законом кьышӀыдэлыгъэгъэ лъэхъанхэм нэмыкӀ илэнатлэхэм алултхэм арахьыллэх.

15. Граждан къулыкъушлэхэм, аш ишъхьэгъусэ, зыныбж имыкьугъэ икӀэлэцӀыкӀлэхэм хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм и Президент зэриухэсыгъэ шӀыкӀлэм тетэу Адыгэ Республикэм икьэралыгъо орган гъэнэфагъэ иофициальнэ сайт рагъахьэхэ, зыгорэкӀэ мыщ фэдэу къэбархэр Адыгэ Республикэм икьэралыгъо орган иофициальнэ сайт имытхэ зыхьукӀэ, кьызырӀкӀэлъӀлэхэрэм тетэу ахэр кьыхаутыгъэу кьэбар жьугъэм иреспубликэ амалхэм алӀкӀагъахьэхэ.

16. Граждан къулыкъушлэхэу хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэм Иоф адэзышӀлэхэрэм мы къэбархэр залуатэхэхэ е федеральнэ законодательствэм кьышӀыдэлыгъэгъэ гухэлъхэмкӀэ ахэр загъэфедэхэхэ, федеральнэ законодательствэм кьыдилыгъэрэ пшъэдэкӀыжы ахэм арагъэхьы.

17. Мы Положением ия 6-рэ пункт зигугъу кьышӀлэрэ граждан къулыкъушлэхэр кьэралыгъо къулыкъум илэнатлэхэм Иуагъахьэхэ зыхьукӀэ ахэм хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр мы Положением тетэу алӀкӀагъахьэхэрэр, джаш фэдэу илъэс кьэс граждан къулыкъушлэхэм алӀкӀагъахьэхэрэр, мы къэбархэр екъухэмэ ыкӀи ахэм яшъыпкьагъэ зэрауплъэкӀугъэм якӀлэххэм афэгъэхьыгъэу къэбархэр граждан къулыкъушлэхэм иличнэ дело рагъэгъусэх.

18. Мы Положением ия 6-рэ пункт зигугъу кьышӀлэрэ граждан къулыкъушлэхэу хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм, джаш фэдэу аш ишъхьэгъусэрэ зыныбж имыкьугъэ икӀэлэцӀыкӀлэхэмрэ хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм икьэралыгъо орган икадрэ къулыкъу езыхьыллагъэр граждан къулыкъум илэнатлэхэм яспискэ хэтым зылуагъахьэхэхэ, тхыгъэу ар кьызырӀкӀэлъӀлэхэрэм тетэу нэмыкӀ документхэм ягъусэу мы справкэхэр икӀагъахьажы.

19. Хахъоу, мылькоу ыкӀи мылькумкӀэ пшъэрылъэу ялэхэм яхьыллэгъэ къэбархэр залӀкӀагъахьэхэхэ е кьэбар нэпцӀлэр залӀкӀагъахьэхэхэ, граждан къулыкъум илэнатлэхэм Иуагъахьэхэрэп, аш фэдэу зыхьукӀэ граждан къулыкъушлэр кьэралыгъо къулыкъум илэнатлэхэм Иуагъахьажы е федеральнэ законодательствэм кьыдилыгъэрэ нэмыкӀ пшъэдэкӀыжы аш рагъэхьы.

ЦУЕКЪО ЮНЫС

НЭПС СТЫРЭУ БГЪЭГУМ УДЭЛЪЫН

Роман

(Къызкълъыклорэ
чэпыногум и 27-м
къыдэжыгъэ номерым ит).

— Тхьэр осэгъэлъэу, Бэлл, — калэм ыкхурбэкъэ макъ горэхэр къелукых, — сыгу цыкълу къыдэбгъэкышт...

— Тхьакъысауи!! Ашыгум... ашыгум къэгъэкълэынба... Ары, хъазыры зэхьум, Гелджанэр нахь дищэгъ, Гелкышцмклэ дэлаби, гур къыдыхыгъ, зепелэу ылыгъ джы...

Мы нэгъэуплэлэгум пшъэшъэ унапчэм зыгорэ къытеуагъ. Къыкълъыклорэ нэгъэуплэлэгум калэхэр къыхагъэх.

— Хыс! Къазджэрий! Тхьэм шъукыгъэшлыгэмэ, моу мыщ къылуатэрэм шъудэлъ... — калэмэ Инвер атебыбагъ.

— Анахь чыплэ гъэшлэгъоным шъукытефагъ, — щхыгъэ пшъашгъэми нэбгыритлур къырегъэблагъэ.

— Сьд къышъохуллагъэр, мардж!

— Сьдэу укыфы Iай, си И — нни — вера!

— Ти БОР НИК ыгу гъонэ джэдэжыи и! ело къелуатэ. Шъудэлъ моу Тхьэм пае...

Бэллэ зыпары мыхъугъахэм фэдэу къэбарым къыпедзжы:

— Ары слорэр, Лъэхушщыкъом ышлошъ згъэхъун слъэкырп...

— Къафэлъуат, къафэлъуат... Моу мыхэм ашлошъ гъэхъу...

— Ары сэлэ хурэр: апч лэплэ фыжыбзэосым хэшлыкыгъэ ящыкым ехышщыр машинэм ыклоцлэу тхьурбэр шъыжыуатэ, апч кълышомэ шэплъыпсэу къадэуае, яохыжы, иклэрыклэу мэбыжыуатэ. Бгъэгум къыдахыгъэ гум ычлыплэклэ машинэм Iоф ешлэш ары — зэрилгъэкълэу лъыр пкъыштол лъынтфэмэ къащырефэкы...

— Тобэ, тобэ!.. — Къэрэуко Къазджэрий джы зышлошъ мыхъоу зызышлыгъэжырэр, шыклауэ зызыгъэпсырэр. — Данко ыгу фэдэу! Къэшъошлэжмэ, Максим Горькэм ирассказ хэтым!..

— Фэдэна! Ар тыгъэ плонэу цыфмэ къафепсыштыгъэба, гъогур къариггъэлэгъоу, — физикыр Къэрэукоум къыпэклэугъ. — Гъонэ-сэнэжъ мыдрэр!

— Тобэ! Тобэ!..

— Самбыр. Уитобалгъэ фэсакъ, зэщымыгъэут, Къазджэрий... Ащ нахь хьалэмэт джы къыкълэтыкълэуштыр. Мо хирургым гоу ылэгу илтыр хьалушхом фэд, ыкълышъо чычыбжъэм ехышщырэу мэлъыутэхы. Моу фэшхонгъашъоу. Хирургыр штагъэшъ, хэлпчэкъуакъомэ ылозэ, фэсакъыпэзэ гъуанэхэр къелытэх. Зэкълэми агъэшлагъо. Хьунае ригъэкъугъ...

Хысэ джы къыхэхъупскыкыгъ, шылблэм фэд:

— Адэ сьд гъуанэхэу плора, Бэлл, ахэр! Тыди кыкыгъэха! Арэушгъэу БОР НИК ыгу гъо-

нэ-сэнэгъэмэ сьдэу зыми зи къытемылуи!..

— Узэряплъыштымклэ, Хыс, ахэр нахьпэрэ гъонэжъхэп — гъонэ кълэтыпсых. Беловежьем джа нэужым бзэджэшагъэхэр щызэрехьэхэзэ, Советскэ Союзыр зэхегъэтакъо, ешгогъэ делэщышхо ышлызэ, къэралыгъошхом и Конституцие зэхуулаго зэхур арын фае зыфэхъугъагъэр... — Хысэ сэмэгылэ Гъэхуамбэр кълэуланклэ:

— Ар зы, зы щэм чылэр егъэгъы.

— Лэжъэкълэ народым зыпары къыфимыгъанэу ыхьунклэ, рабочхэр, академикхэр ыкли полководцэхэр, зыми имыщыклэгъэжыхэу, сэдэкъэхэдэхэу гъогум къытыритлупшыхьэхэ, кълэзегъаджэхэмрэ библиотекаръхэмрэ хэклитэкълэушхэр зэлэшжэуу къыгъанэхэ зэхур арын фае гъуанэхэр зыфэхъугъагъэр...

— Ар тлу, нитлумэ алъэгъурэр шыпкъэ!

— Ятлонэрэ Конституциер зэщыгъакоу, зэхикъутэу, парламентэу зэхэтлысхьагъэм танкхэр физыкыгъэблхэу ригъаохэ, лажъэ зымылэу цыфхэр, нэбгыришъэ пчъагъэр пулемётхэмклэ зэхариггъэупклэ, Советмэ я Унэ икыогъупэ шлунклэ горэм пшъэшъэ улагъэм бзэджашилэр щэбэнзэ к т ы т ы р и х ы з хьур арын фае зыфэхъугъагъэр...

— Ар шы, Iанэр лъэкъуишмэ мэуцу!

— Чэчным заор диублэзэ, къалэхэр, чылэхэр бомбэхэмклэ чигъэбыхэзэ, танкхэу машлор къызыклэнагъэхэм урысые калэмэ яхьадэхэр атестыхьэхэ, хьадрыхэ кълэжыгъэхэми чыгу чыжъэ чыгу благагъэм къэзыгъэкълэагъэхэм нэлэу шлуцлэр къырахы зэхур арын фае зыфэхъугъагъэр...

— Ар плы, чэмыр быдзилплымэ шашло.

— Хьунклэклэ зоохор Чэчным щухы, къышлохыкълэуагъэу Урысыем хэклэжынынэу мятежнэ республикэм фитыныгъэ риты, ящэнэрэ Конституциер зэхигъэтакъо зэхьум, мор зинэгъэгъэ хэгъэгум насыпнчэр зэбгырытэкълэуным, зэхэтэкълэуным зылуегъагъэр арын фае зыфэхъугъагъэр...

— Ар тфы, — Гъэхуамбэр Хысэ тыреуплэанклэ, — Гъэхомбитфым алэжырэр хьалэл! Ашыгум джы къыкълэлыкълэуштыр хы, хым хафэрэр етхьалэ! Си Бэллэ Iушыцжэ, сыда анахьэу яхэнэрэмклэ къэплэуштыр? — Калэхэр зэтеушлункыхьэжыхэу щысых! — Яхэнэрэ пстэуми анахь гъонэшхонклэ енгъуагъо... Ажэ псы дэгъэхъуагъэ плонэу, ныбжыкълэмэ зауэрэ зызэтыралажэ.

— Зыку тисым иорэд къэтымылоныр къыттефэу джырэклэ слытэрэп, — Къазджэрые зэкълэмэ апэ зыкыгъэлэгъуагъ, пшъагом зыкыкызуыллэрэ джэнэпшъэплэулагъэм Гъэхомбэжыемклэ, ыжэ дилуантлэзэ, дэлъэкъоухьэзэ,

ыгу илтыр ыушъэфыгъэп. — Мырары зэкълэ мы щысхэмклэ институтхэр къэтэзыгъэхуыгъэхэр БОР НИК илэхьан, Iэнатлэ къытэзытыгъэри гъогу тытезышагъэри ардэдэр ары!

Тэрэзба къаслорэр? Сыкызыщытхьужыкълэ арэп шъхьае, сэ сыныбжыым нахь умыныбжэу райкоммунхозым уриначальникыныр боу насыпыгъ! Тэрэзба?.. Мары ори, Бэллэ цыкълур, унэ уригъусэу Iоф пшлагъэ, джы нэмыкълэ отделение заведуюшэу уфашыгъ. Ординаурэри къэухыгъ... Тхьэм ыломэ, хэт ышлэра пшлэхэнэп, аспирантурэми... уфыдыреплэжклэу къебгъэжынкълэ мэхъу, кло ар Лъэхушщыкъом иллыгъэ къызэрехь... Тэрэзба, Инвер? Джырэ адыгэ пшъашгъэмэ моднэшхоу къахьагъ: кандидат наук, адрэр — доктор... Шыкур!

— Ей — ей... — ынэгу плыжыбзэу къызэкълэушхьозэ Бэллэ мэхьы.

— О мытэрэз къэплэна, Къазджэрий, гъогу къытэзытыгъэм тыфэрэзэныр боу къыттефэ. Адэ мо Урысыешхор зепцэмэ, сэмэркэоп ныла, зыгори плэклэон, зыгори плэклэшлэ. Пкъыагъэ е пытагъэ гори члэунэн... Цыфхэр бзаджэ хьугъэх джы, къызэрэоблэнхэ цыплэ.

— О уфизик, Лъэхушщыкълэ, ар о нахь пшлэшт, — Бэллэ калэм пеуагъ, — сызэшъошт псынэм сэри сыхэужыунтхэжыкълэ арэп къаслорэр къызыкълэслорэр. Хьурэм цыфхэр рэгъушылэ хабзэш ары!

— Сыпфэраз, Бэлл, «мышцымэ къэплэжыштыгъэ» ало адыгэмэ, — Хысэ ылэхъуамбэхэр зэтеуплэанклэгъэхэу ылыгъ, зэ шъхьаеми Iэр къыделэтыгъ, — БОР НИК тызэрэфэшъыпкъагъэм, пшлы хэлэп, нибжы сырыклэгъожыгъэп. Непи сырыклэгъожынынэп. Демократиёу ащ къырихыжыагъэм, уемынэгуй, зыгорэхэр хэлтых... адыклэ къырыкълэуштыр сшлэрэп нахь.

Мыщ дэжыым, пшъашгъэм къыригъэжыагъэр къекъугъэхьа къыригъэкълэу, Хысэ ылэ къызэрэлэтыгъэм Къэрэукоум къыгъэгъужыуагъ:

— Къысфэгъэгъу, Бэлл, къэплуатэштыгъэр пщызгъэгъушхьэгъэн фае... Етланэ, етланэ...

— Хьау, Къазджэрий, сщыгъушхьэгъэ Iоф илэп. Пшъыгушхьэгъэу щытэп. Яхэнэрэ гъуанэр къызэхкыгъэм щыщ зауэрэмэ марышъэ шъори ягугъу къэшъушыгъ, ау нахь лъэшлохэр къэнагъэх. О зэрэплэу, шъыпкъэмклэ ар нахь гъонэ шъхьа! Ар зыфэхъур ары нылэп БОР НИК къызыгурылуагъэр ащ нахьрэ хабзэ Кремлым зэрэщырымилэжыр, Iэнэтлэ шлэгъожэу мо къатырихыгъэм зыпары иIоф зэрэхэмылэжыр! Техэкълэ-хьунклаклэхэм, шпионхэм, банкир бэххыжэхэм, партийцэ бэджэшхэу зэгорэм обкоммэ ясекретарыгъэхэм — пстэуми хабзэр зылэклаубытагъ, хьау, зылэ-

клаукълэуагъ. «Хьэ ымышх, кълэ ригъэшхырэп» зыфалорэм фэдэ хьугъэ моу БОР НИК-эу плыэгъурэр, инэу шэхъугъэ...

— Перестройкэм и Мэшлокушхо...

Къэрэукоум къыригъэжыагъэр Бэллэ Iэклиутыгъ:

— Къэсэухы, мары къэсыухыгъ, Къазджэрий...

— Перестройкэм и Мэшлокушхо игъусэ диверсантмэ дагъэчэхынэу пылтых слон сэлэш ары! Извини...

— Арыба джы сэри сыкъызнэсыгъэр. Хатэм узыдахьэкълэ загъорэ картофышхо шлагъо къазгъырымклэ къычлэгъэу, ау лъэхомбышхым Iаеу зэхышхыагъэ, теплъаджэ хьужыгъ. Джащ фэд, марышъэ гъонэ шлуцлэхэр зытелэкълэу гур хирургым ылэгу илэ, мыгулэу къызэпеллтыхьажы. Самбырэу, мытхьытхьэу мэстэшхо фыжыкълэу Iонтлагъэу цокъэнджыкълэу зыпылтыр дилыгъэу, гъуанэхэр зэфешэжыкълэ, арэпышъ, зыщыцкылагъэми тедэжынынэу фишлыным дэшъхьахьэрэп, сэнэуштыгъэшхо иIоф зэрэфыриIэр телекамерэм къыуегъэлэгъу. Дыжынынэу зыхурэм гу зэхэдыжыагъэр ишъыпкъэтлатлэу джыри зэ къызэпеллтыхьажы. Етланэ зы Iэмклэ бгъэгъу зэлукыгъэ плыжышхом ышъхьалу дилытыгъэ, адрэмклэ, регъэзыхышъ, дедэжыкълэ. Умышлэмэ дорэщым дадзэгъэ мыжъошху плонэу, къурт-сыргышхо макъэр бэрэ, бэрэ бгъэгум къыдэлукы. Арэушгъэу зауэрэу зытешлэрэм, «дырк» лъшыр цыфмэ атхьакълэу къыредзэ...

Езэрэгъэбэнхьэ, еу Iоу бгъэлыбэр зэфашэжышъ адыжы, уцыр шафэжы, машин, прибор зыфэлэушхьэр мыгулэхэу къыкълэратыкълэжыкълэ. Мы такыкы гушлуагъом тефэу кардиологии Гупчэм машинэ шлуцлэ кълэ хьэшхор гулэзэ псынклабзэу къыкълэрылэтыгъ, ышъхьагъ тет «мигалкэри» хэгъэнэжыгъэу. Ащ исыр Чубайс арыгъэ...

Иныбджэгъужъ-банкирыжхэр ыгъэгъушхьытхы джы, — калэмэ ашыщ шхыгъэ. — Гушлуанклэ къалихышт! — Гушлэпклэ къодыекълэ къыуатыштыгъ ар! — Бэллэ икълэбар къыухыгъ. — Операциер дэгъу дэдэу зэшлокыгъэ. Тапэкли, илэзэ зауэрэ горэм, Урысыер джыри пхьунклэплэмэ, бэрэчэт-босын!

* * *

... Псы къыхьынэу ылуи шагум дэклыгъ джы, якъэлэпчэлэу пэчлынатлэу урамым тет псыкычыплэм. Щалтэр кълэригъэуцуи, псыр къытлупшыгъэу плэмэ, къэкълэу цлэгъошлэу лъэп-лэагъ горэ, ар хьулыфыгъэу къычлэклыгъ. Мэщыт шлыгъакълэ, кълэджашъхьэмклэ гъэзэгъэ къэхалгъэм ыбгъукълэ щытым, ылыэныкълэу кыкыгъэн фае.

Ос макълэу самбырыпсэу къыхалгъыкы фэд, моу натрыф плоным ехышщырэу, ары, тынчэу зигъэчэрэгъуэ. Остыгъэ кълэшлэгъэу лъагэм инэ-

фынэпсы тыжыын упсафэу къыпшлуегъэшлэх а осыцэплон жьгъэй дэдэхэр.

Щтэ-гушлэ псынклэм Хьымсадэ ынэгъушъхьэхэр плыжыбзэ машлохэу, ышлэпэзэ, къызэкълэгушхьагъэх. Ары, гушлом имэшлэжышхо къеуи къызэхыстыхьагъ: «Ора сэлэу симышлэжыгъэр!» — щтагъэу къыжэдэжыгъ. Лым ышлэу къыфэлэуагъэп, мы тапэклэу къылоу ихэбзагъэпти. Псыр шалтэм изыбзэ хьугъэу къызэрэшъхьышхыжыкълэу гулытэрэп. Ятлуани къылуагъ: «Тхьэм уегъэпсэуи укълэжыгъэмэ, калэхэр бэшлагъэу къызыпфэзэщыжыгъэхэр».

Гушлом къыгъэпсынклагъэу мары Хьымсадэ псыр ригъэуытыжыкълэ, ыгуклэ лым зыфидзызэ. Хьау, Iуклэ Iубыбээрэ. Къурэуи шыхьурэп псы шалтэр зэ шъхьаеми къепхьотэжы:

— Некло, — ело, — некло тыдэгъэхьажъ, чылаем сьд пае мыщ тыщытын, — ело къэлэпчэжыемклэ кълэрыуэзэ, — бгъэгъушлоных уиклэлэхэр... — Мэгъулэжы.

Лым ылэапэ ригъэнагъ: шагум къыфидэхьажырэп. Арэпышъ, ади-мыди чыплэу икълэрып. Джа зыдэщытым зэрэщытэу къыдэгъушылэ, хьэдэн фыжы зэкълэушхыагъэ горэ къыфешэ: «Хьау, — ело, — сэ сыкыдэхьанэу уахьтэ силэп, плыэгъурэба, къысэжэхэшъ модыклэу щытых. Мыр пшъэшъэжыем, Бэллэ, пай. «Згъотырэрэп, пап, шарф фыжы лъэшэу сицыкылагъэшъ», — ылэзэ мэгъулэжыти сэри сигъэгумэ-кыгъ». Щалтэр ыгъэуцуи, нэ зыфишлэу, псэ зыфишлэу лъыр къыригъэзэгъынэу, ыгъэдэлэу нэу бзылфыгъэм ыгу кылулэуагъ. Къыфишхьэрэм нахь гуфаллэу еплъымэ, кълэрыцэ кълэхьэр зылушъэгъэ дэнэ шъхьатэхэу хьагъ! Хьымсадэ нэмыз-лумызэу ащ къыкълэ-гъаштэ. Адрэм: «Сэ згъэушхьытэжынынэу сэлэш ары. Хьа-шхым, Белкэ мыр сфетыжы, о убзылфыгъ. Мыщ фэдэ къэбзагъ сшлэш тэ тилэхьанэ ори птехьогъагъэр. Белкэ ыгу рыхьын сшлэшы, ым, зэ моу еплэлэ...» Лым къыфишхьэрэм Хьымсадэ зыщылылэбэным псы шалтэу щытыр ыгъэушхьорэкълэу, лъапэклэу шлуани. Чылэр къызэпегъэдэжыкълэу, шэлэу нэклэу ушхьорэкълэу штыргъукышъхьэм еутэ-кыжызэ, уклэрэижызэ...

... Гъуцлэу къэлэпчэжыем икълэргы лъэш ары мыщ дэжыым бзылфыгъэ егъэзыгъэр къыкълэзыгъэштэгъэри.

Ос макълэу къытырилхьагъэр агъэшлагъомэ, шхьанч-шхьанч рагъалозэ, псэлыхьохэр пэклэ-пакълэу зэбгырыкълэжыгъэх. Китайцэм ныпчыхьэ зыкыгъэлэгъуагъэп. Калэмэ зи къауагъэп шъхьаеми, зэригъэгумэкълэхэр афэушъэ-фыгъэп: Китайцэр зэрэдырекълэушхьэр зыми шло-тэрэзэп, хьау, ыгу рыхьырэр...

(Джыри къыкълэлыкълэуштыр).

Зэкъошныгъэм игъогухэмкIэ

Карелием Адыгеир ЩагъэлъапIэ

Аужырэ илъэсхэм Адыгеим зыщызыушъомбгъурэ спорт лъэпкъхэм ахэтэлъыт боевой самбэр. Адыгэ Республикэм испортсменхэр Самарэ хэкумрэ Карелиемрэ ащыкIогъэ зэ-нэкъокъумэ зэрахэлэжьагъэхэм къатедгъэгущыIэ тшIонгъоу самбэ бэнэнымкIэ республикэм и СДЮШОР итрениерэу Тыгъужь Алым тылукIагъ. Медалэу, кубокэу къахыгъэхэм ямызакъоу, спорт лъэпкъхэм язэфыщытыкIэхэр зэригъэпытэхэрэм, тишэн-хабзэхэр щылэныгъэм зэрэщыпхыращыхэрэм, нэмыкIэхми татэгущыIагъ.

— Самарэ хэкум икъалэу Отраднэм Урысыем иныбжыкIэхэм боевой самбэмкIэ язэ-нэкъокъухэр зыщэкIохэм тшIогъэшIэгъонэу тахэлэжьагъ. Абэзэ Ислъам, кг 90-рэ, дышъэ медалыр къыдихыгъ, ЛэрыкIо Муратэ, кг 74-рэ, ящэнэрэ хъугъэ. Бэрэдж Ислъам ящэнэрэ чIыплэр къыдихыным пэблэгъагъ, ау кIэух бэнэгъур шIуахыи, ятфэнэрэ чIыплэр къыфагъэшъошагъ.

— Самарэ хэкум тиспортсменхэр зыщыбэнэгъэхэр чъэпыогъум и 4-р арыба?

— Ары. А мафэр Адыгеим илIыкIохэм шIукIэ агу къинэжыи тшIонгъуагъ. Адыгэ Республикэр илъэс 18 зэрэхъурэр зэкIэми тшIэщыгъ. Республикэм имэфэкI шIухъафтын фэтшIы тшIонгъуагъ. Тиспортсменхэм уаушъын ищыкIэгъагъэп. Анэгъу сызыкIаплъэкIэ ясо сшIонгъор нэгъэупIэпIэгъум къагурылоштыгъ. ЗэIукIэгъу пэпч дэгъоу зыфагъэхъазырыштыгъ.

— Алым, Самарэ хэкум шIукъызыкIыжыым бугъэ зыжыгъэпсэфынэу игъо шIуимыфэу икIэрыкIэу гъогу шIутехъагъ. Сыда ар къызыхэкIыгъэр?

— Шъэф ащ хэлъэп. ФСБ-м игенерал-лейтенантэу В. Чуйкиным фэгъэхъыгъэ зэнэкъокъухэр Карелием ятфэнэрэ боевой самбэмкIэ зэрэщызэхашэрэм тыщыгъозагъ. Адыгеим ибэнэкIохэр ятIонэрэу зэрэагъэблэгъагъэхэр тшIэщыгъэ. Спортым ныбджэгъушIу къыщытфэхъугъэхэр Карелием къызэрэщытэгъэштхэр тэрыкIэ гуапэу щытыгъ. Арышъ, «тыпшъыгъ, тыфаеп Карелием тыкIонэу» зыфэпIоштхэр тибэнэкIохэм агу къыхъэщыгъэп.

— Илъэс заулэкIэ узкIэIэбэжымэ, Карелиемрэ Адыгеимрэ яIэишъхэтетхэр зIу-кIэщыгъэх. АР-м и Къэралыгъо ансамблэу «Ислъамыем» концертхэр Карелием къыщытхыу зэп къызэрэхэкIыгъэр. Карелием иартистхэри тиреспубликэ къа-кIоштыгъэх. Джы спортсменхэр...

— Спортыр мамырныгъэм илIыкIоу щыт. Спорт зэнэкъокъухэм яшIуагъэкIэ Адыгеир дунаим нахъышIоу шашIэ хъугъэ. Карелием тэзыгъэблэгъагъэр Валерий Нарвер ары. Ар Мыекъуапэ къыщыхъугъ. Урысыем самбэмкIэ ифедерацие иIофшIэн хэлажэ. В. Нарвер къэбарэу тфигъэIугъэр макIэп.

— КъышIуыцIыгъа?

— Адыгэ Республикэм имэфэкI мафэхэм ахалпэ шIонгъуагъ, ау уахътэр фикъугъэп. Адыгеир Карелием дэгъоу щызыгъашIэрэмэ Валерий Нарвер ащыщ.

— СССР-м изаслуженнэ тренерэу Хъэпэ Арамбий къысIуагъ Карелием спор-тымкIэ иминистрэу Максим Антиповыр самбэмкIэ бэнэкIо цIэрыIоу зэрэщытыгъэр, Адыгеим ичъагъэрэ къызэрэкIуагъэр, алы-рэгъум зэрэщыбанэщытыгъэр.

— Нурбий, гушыIэ фабэхэр сыдми къас-Iохэу гъэзетеджэмэ къащыхъушIтми сшIэрэп. «Тызыдахыштыр» амышIэу дахэу Карелием къыщытпэгъокIыгъэх. В. Нарвер якIэщакIоу Адыгеим икомандэ рагъэблэгъагъ. ГъогупкIэр тфатыгъ, нэмыкI фэIо-фашIэхэри тфагъэ-цэкIагъэх. Бысымхэм гуфэбэныгъэу къып-фашIырэм шыкIагъэу уиIэр пщегъэгъушIэ, кIуачIэу къыпхилъхъэрэм уегъэлъэшы.

Нартхэр — къулаих

— Адыгэ Республикэм боевой самбэмкIэ ихъытыкIыгъэ командэ В. Чуйкиным фэгъэхъыгъэ зэнэкъокъухэм апэрэ чIыплэр къа-зэрэщыдихыгъэр «Адыгэ макъэм» къыхъ-тыуыгъ. Спортыр зикIасэхэр тиспортсменхэу текIонгъым фэбэнагъэмэ ацIэхэр къетIохэ ашIонгъоу къытэлъэгъуэх. Хэта хэлэжьагъэхэр?

— Москва, Санкт-Петербург, Сыбыр, Адыгеим, Карелием, нэмыкIэхми яспортсмен-ни 100-м ехъу апэрэ чIыплэхэм афэбэнагъэх.

ТыфэгъушIо!

Урысые Федерациемрэ Къэбэртэе-Бэлыкъарымрэ язаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ артистэу, тхакIоу МУРЭТЭ Чэнай ыныбжэ илъэс 70-рэ зэрэхъугъэм фэиI тыгу къыддеIэу тыфэгъушIо. Псауныгъэ пытэ иIэу, игухэлъхэр къыдэхъухэу, игъэхъагъэхэм ахы-гъахъоу щылэнуу тыфэлъало.

АР-м изаслуженнэ артистэу
Дэрбэ Аслъанрэ аш
ишъхъэгъусэу Тэмарэрэ.

Абэзэ Ислъам, кг 90-рэ, ЛэрыкIо Мурат, кг 74-рэ, Бэрэчэт Мурат, кг 62-рэ, апэрэ чIы-плэхэр къахыгъэх. Хамзатханов Хъамидэ, кг 82-рэ, ятIонэрэ хъугъэ, Бэрэдж Ислъам, кг 68-рэ, ящэнэрэ чIыплэр къыдихыгъ.

— КъызэрэпIорэмкIэ, зэкIэ тибэнэкIохэм хагъэунэфыкIырэ чIыплэхэр къафагъэшъо-шагъэх.

— Адыгэ Республикэм ихъытыкIыгъэ командэ апэрэ чIыплэр къыдихыгъ. Тиспортсменхэм компьютерхэр, нэмыкI шIухъафтын лъапIэхэр къафашIыгъэх. Владимир Патрушевыр, Валерий Нарвер, Максим Антиповыр, нэмыкI зэхэщакIохэр къытэлъэгъуэх Адыгеим щыпсэухэрэм гъэзетымкIэ сэлам ятхы-жыныу.

— ТибэнэкIохэр зыгъэсэрэ тренерхэм ацIэ къытфэлъа.

— Абэзэ Ислъам итрениерхэр Ошхъунэ Сул-танрэ Хъэпэ Хъамидэрэ. ЛэрыкIо Муратэ зыгъасэрэр Хъэпэ Арамбий. Бэрэдж Ис-лъамрэ Хамзатханов Хъамидэрэ сэ Iоф адэ-сэшIэ. МэрэтыкIо Сахидэрэ Хъот Юнысрэ сигъусэх. Бэрэдж Мурати тренерэу сыриI, ШъэоцIыкIу Муратэ сигъусэу аш Iоф дэтэшIэ.

— Адыгеим икомандэ пэцэныгъэ дызеп-хъагъ. Боевой самбэмкIэ тиспортсменхэм тапэкIи медальхэр зэнэкъокъухэм къаща-хыныу шIуагъэгъуа?

— СССР-м изаслуженнэ тренерэу Хъэпэ Арамбий, Урысыем изаслуженнэ тренерхэу Хъэпэ Хъамидэрэ Хъот Юнысрэ, Адыгэ Рес-публикэм изаслуженнэ тренерэу МэрэтыкIо Сахид, нэмыкI тренер-кIэлэгъэджэ дэгъу-хэр тиспорт еджапIэ шIэлажэх. НыбжыкIэу дгъасэрэмэ егъэжэпIэшIухэр ашыгъэх. Бо-еой самбэр спорт лъэпкъ шъхъафэу пIгы-тэ хъушIт, ау самбэм джыри ар хэт. ТиIофхэр зэрэлыдгъэкIуатэхэрэм елытыгъэу боевой самбэм зедгъэушъомбгъушIт. НыбжыкIэу пыщагъэмэ япчъагъэ хэдгъахъозэ, спортым пIуныгъэ мэхъанэу иIэр щылэныгъэм щыд-гъэфедэшт.

— Карелием джыри шIукIошIта?

— Тырагъэблэгъагъэшъ, тигуапэу тыкIошIт. АР-м фэгъэхъыгъэ сурэтхэр, тхылхэр афэт-хыныуу къытэлъэгъуэхэшъ, ари афэдгъэцэ-кIэшт.

— Шъуигухэлъхэр къыжгъудэхъунхэу шIуфэгъэIо.

— Тхъауегъэпсэу.

Сурэтым итыр: тренерэу Тыгъужь Алым.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкъ IофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилъэп-
къэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жъу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет

Редактор
шъхъаIэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редакциер
зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

редактор шъхъаIэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжъ зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыплэ гъэIоры-
шIапIэ, зэраушыхъа-
тыгъэ номеры
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-
тыхэрэм мышъып-
къагъэу къахафэ-
хэрэмкIэ къэзыт-
хыгъэхэм пшъэдэ-
кIыжъ ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым щылажэхэр-
рэмрэ яеплкъыкIэ
зэтемыфэн ылъэ-
кIышIт. Гъэзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхъырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зытхыгъэхэм
аIэкIэдгъэхъа-
жыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
5641
Индексхэр
52161
52162
Зак. 3930

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Искусствэмрэ ныбжыкIэхэмрэ

ЯкъэшъуакIу, ежъхэри дахэх

Къэбэртэе-Бэлыкъарым къыкIыгъэ орэдыло-къэшъокIо ансамблэу «Ислъамыер» я III-рэ шъолъыр фестивалэу «Лъапсэм фэзыгъэзэжырым зеужыжы» зыфилорэм хэлэжьагъ, щытхъуцIэ къыдэзыхыгъэмэ ащыщ.

— Тыкъэшъуагъ, тыуджыгъ, лъэпкъым ишэн-хабзэмэ афэгъэхъыгъэ едзыгъохэр къэтшыгъэх, — къалуатэ «Ислъамыем» иартисткэхэу Жы-рыкIэ Дианэ, МэщыкIо Людмилэ, Бекановэ Фатимэ. — Адыгеим ду-наим щыцIэрыло ансамблэу «Ислъамыер» иI, ащ тыкIырэлпы. Къэ-бэртэе-Бэлыкъарым тыщеплэуу къыхэкIыгъ. Фестивалыр дэгъу дэдэу зэрэкIуагъэм фэиI джыри Мыекъуапэ тыкIа-кIо тшIонгъоу тадэж тэгъэ-зэжы. Адыгеим икъушъхъэ дахэхэр, ипсыхъо чъэрхэр тлэгъугъэх.

Сурэтым итыр: Къэбэртэе-Бэлыкъарым щызэхашэгъэ ансамб-лэу «Ислъамыем» хэтхэр.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЪ Нурбий.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэ лъэшэу гухэкI щыхъоу лъэпкъ Iэпэщысэхэм яшIынкIэ IэпIэсэныгъэшхо зыхэлъэу, Урысыем исурэтышIхэм я Союз хэтэу ГъукIэ Замудин Лолэ ыкIом фэтхъаусыхэ ащ янэ идунай зэрехъожыгъэм фэиI.